

Venkraai

Verenigingsblad van de KNNV afdeling Eindhoven

2025 • nr 1

Mededelingen • Excursies • Lezingen • Verslagen • Artikelen

Venkraai *Het verenigingsblad van de KNNV - afdeling Eindhoven*

(Koninklijke Nederlandse Natuur Vereniging, Vereniging voor Veldbiologie)

De verschijningsdata zijn: 20 februari, 20 mei, 1 september en 20 december.

Kopij kan tot uiterlijk 4 weken voor verschijning worden ingeleverd bij de eindredacteur.

Eindredactie en opmaak

Gerard Vos, 040-2217857, redactie@eindhoven.knnv.nl

Redactieleden

Rob Aarts, 040-2531773 - John Bruinsma, 0499-473384 - Jan Schellekens, 040-2435473

"Venkraai" is een streeknaam voor de Zwarte stern, die vroeger in de omgeving van Eindhoven voorkwam als broedvogel op vennen.

De KNNV is een landelijke vereniging, opgericht in 1901. Het doel is natuurstudie en -bescherming door middel van inventarisaties en activiteiten als excursies, lezingen en cursussen.

De afdeling Eindhoven - opgericht in 1945 - is op al deze terreinen actief, o.a. in een aantal werkgroepen, zie hieronder. Het aantal leden bedraagt ongeveer 250.

Het lidmaatschapsgeld voor 2025 is € 37,50 voor een gewoon lid, € 16,00 voor een huisgenootlid, en € 21,50 voor een jongerenlid (Het jongerenlidmaatschap geldt t/m het jaar waarin men 30 jaar wordt). Bij toetreden na 30 juni geldt de helft van deze bedragen. Over te maken op de rekening van KNNV Afd. Ehv., IBAN: NL27INGB0001066049, BIC: INGBNL2A.

Gewone leden ontvangen naast de Venkraai het landelijke KNNV-tijdschrift 'Natura' 4x per jaar. Een informatiepakket voor toekomstige leden ligt bij de ledenadministratie gereed. Aanmelden en opzeggen kan bij de ledenadministrateur, zie hieronder.

Kopij

De volgende Venkraai komt uit op 20 mei 2025. Kopij aanleveren vóór 20 april 2025, per e-mail: redactie@eindhoven.knnv.nl. De redactie behoudt zich het recht voor, kopij aan te passen of in te korten.

Contact

Bestuur

Voorzitter: Sjef Ernes, 06-5515 4731,
voorzitter@eindhoven.knnv.nl

Secretaris a.i.

Jan Lanthers, 06-4974 0889,
secretaris@eindhoven.knnv.nl

Penningmeester a.i.

Gerard Vos, 040-2217857,
penningmeester@eindhoven.knnv.nl

Lid

Trudy Mennen, 06-1654 6882,
bestuur1@eindhoven.knnv.nl

Ledenadministratie

Ludy Aarts, 040-2531773,
ledenadministrateur@eindhoven.knnv.nl

Lezingen

Vacant, tijdelijk Ursula Elskamp, 040-2126288,
lezingen@eindhoven.knnv.nl

Cursussen

Ursula Elskamp, 040-2126288,
cursussen@eindhoven.knnv.nl

Publiciteit

Jan Lanthers, 06-49740889,
publiciteit@eindhoven.knnv.nl

Vertrouwenspersoon

Annemieke van Vucht, 0499-398897,
annemiekevanvucht@kpnmail.nl

Commissies

Excursiecommissie

Natascha Jaegers, 06-4178 0780,
excursie@eindhoven.knnv.nl

Natuurbeschermingscommissie

Jacqueline van Heek, 040-2110213,
natuurbescherming@eindhoven.knnv.nl

Werkgroepen

Vogelwerkgroep

Gerard Tielemans, 06-1551 6992, vwg@eindhoven.knnv.nl

Vogelgroep

Willy Meijer, 040-2428043, vogels@eindhoven.knnv.nl

Floristische werkgroep

Wim van der Ven, 06-2304 7990, fwe@eindhoven.knnv.nl

Insectenwerkgroep

Piet Tutelaers, 040-2854670, insecten@eindhoven.knnv.nl

Mossenwerkgroep

Marleen Smulders, 06-2002 4568, mossen@eindhoven.knnv.nl

Micro-hydrobiologische werkgroep

Joost van de Sande, 0497-591547,
micro-hydrobiologie@eindhoven.knnv.nl

Paddenstoelenwerkgroep

Annie Dirx, 06-13052114, anniedirxvhees@kpnmail.nl

Plantenwerkgroep

Petra van Leeuwen, 040-2114070, planten@eindhoven.knnv.nl

Natuurhistorisch archief

Dit bevat alle Wetenschappelijke Mededelingen, uitgaven van de Stichting Uitgeverij KNNV, inventarisatierapporten, Venkraaien, Dubbelloven, excursieverslagen en andere literatuur. Ieder lid van de afdeling kan gebruik maken van dit archief. Inlichtingen bij Jan Lanthers, 06-49740889, secretaris@eindhoven.knnv.nl

Tweedehands natuurboeken

Informatie: knnv.nl/lees-mee/tweedehands-boeken

Website

eindhoven.knnv.nl

Leon Dings, 06-5389 7198, webredactie@eindhoven.knnv.nl

Ontmoetingsgebouw

IVN-KNNV-gebouw d'n Aard, Ariespad 5, 5503EZ Veldhoven.

Venkraai

Verenigingsblad van de KNNV afdeling Eindhoven

Voorjaar 2025

Berichten	“Even vooraf-37”	2
	Wijzigingen ledenbestand	2
	Algemene ledenvergadering op donderdag 6 maart	3
	Samenvatting concept-vierjarenplan KNNV afd. Eindhoven	4
	Verslag van het bestuur over het jaar 2024	5
	Financieel jaaroverzicht 2024	7
	Notulen Algemene Ledenvergadering op 29 februari 2024	8
	Notulen Algemene Ledenvergadering op 2 april 2024	11
	Jaarverslagen van de werkgroepen en commissies over 2024	12
	Aankondiging NJN Reünie - 20 september 2025	29
Excursies	Za 22 mrt Het Leudal	21
	Za 5 apr Het Savelsbos in Limburg	21
	Za 3 mei De Meinweg	22
	Zomerprogramma 2025 van de Floristische werkgroep	22
	Agenda 2025 van de Micro-Hydrobiologie Werkgroep	23
	Excursies van de Vogelwerkgroep	23
Cursussen	Determineren van (schijn)grassen	24
Excursieverslagen	Nieuwjaarswandeling op 12 januari	25
	Excursie Vogelgroep naar Hageven en Plateaux op 1 december	26
	Winterse excursie naar Banisveld en Kampina op 18 januari	27
Artikelen	Pestvogels in een majestueus zijden pak	28

Voorblad Gevlekte orchis *Dactylorhiza maculata* in de Collse zegge – Foto: Trudy Vos

“Even vooraf-37”

Sjef Ernes

Voorzitter, KNNV afdeling Eindhoven

De etiquette zegt dat je tot 15 januari iedereen een Gelukkig Nieuwjaar mag wensen en dat is ons dan ook prima gelukt op onze supergoed bezochte traditionele nieuwjaarswandeling op 12 januari jl. Maar eigenwijs als ik ben (en jullie weten) wens ik,

namens het bestuur, ook nu nog alle leden die er niet bij waren een gezond, gelukkig en fijn 2025!

Het wordt een bijzonder en goed jaar heb ik gezegd, als praatje bij de erwtensoep. Deels ontleend aan de genoemde opkomst, deels vanwege de verrassend vele nieuwe (en jongere) gezichten. Maar we gaan ook op de komende ALV op 6 maart het meerjarenplan presenteren. En dat plan is inspirerend, creatief en uitdagend. De samenvatting staat in deze Venkraai op pagina 4, de volledige versie is uiteraard op aanvraag beschikbaar.

Hopelijk hebben we dan ook ons bestuur versterkt met nieuwe leden. De oriënterende gesprekken met kandidaten stemmen positief. En, alsof dat nog niet genoeg is, in februari is een opstartbijeenkomst gepland rondom de ideeën voor een “Contactgroep Jongere leden”, al dan niet gekoppeld aan de opstart van een initiatiefgroep rond het thema Biodiversiteit en Ecosystemen binnen onze vereniging. Nog niet overtuigd? De excursiecommissie heeft ook een nieuw lid. En de publiciteitscommissie gaat de uitgifte van een Digitale Nieuwsbrief vorm geven. Ja, het wordt een bijzonder en goed jaar, ik weet het zeker.

De agenda van de ALV, de jaarverslagen 2024, U vindt ze in deze Venkraai. We hopen op een grote opkomst. Er is bovendien een leuk ‘na-de pauze’ programma over aanleg en beheer van een natuurtuin door Cor van Esch.

De vele werkgroepen en commissies zullen ook dit jaar weer actief zijn. We gaan een nieuw woord introduceren: Wegleren. Kijken of we de enorme kennis bij vele KNNV’ers toegankelijk kunnen maken voor de jongere generaties.

Ook het bestuur zal niet stil zitten. Samen met de Natuurbeschermingscommissie volgen we de ontwikkelingen rondom “het Lichtbos” (waaronder Wielewaal, Mispelhoef en De Grote Beek, het Philips de Jonghpark, Philips van Lenneppark en Welschap). Wat zelf deel is van het omvangrijkere Groene Woud (driehoek Tilburg-Den Bosch-Eindhoven met o.a. Kampina, Mortelen, Dommeldal, Scheeken, Geelders en Oisterwijkse bossen). En dat gaat straks deel uitmaken van het Nationale Park Vincent van Gogh in Brabant.

De regio staat intussen voor een enorme bouwopgave, grotendeels als gevolg van de groei van ASML. Groei en Groen zal elkaar veelvuldig ontmoeten met onvermijdelijke dilemma’s. Alle reden om ons, samen met andere natuurverenigingen, te verenigen en met één mond de natuur een stem geven. De eerste gesprekken met Trefpunt Groen Eindhoven als gewenste coördinator en met partners zoals BMF, IVN, Natuurmonumenten en Brabants Landschap zijn gestart.

Als deze Venkraai op de mat valt zijn de dagen alweer aan het lengen, raken we de grijsheid kwijt, kondigt de lente zich aan. Werkgroepen kunnen weer naar buiten, de excursiecommissie heeft al een mooi programma opgesteld, sommige pensionado’s maken zich alweer op voor mooie natuurreizen, wandelingen en fietstochten.

Ja, het wordt een mooi en goed jaar. Waarin we ook weer mekaar ontmoeten, stimuleren met waarnemingen en vondsten, gesprekken hebben en mooie foto’s delen. Natuur blijft verbazen en inspireren. Ik kan niet wachten.

Wijzigingen ledenbestand van 28-11-2024 t/m 24-1-2025

Nieuw lid

Mevr. M. Gijsbers Veldhoven

Geen lid meer per 1-1-2025

Mevr. L. Rottier Son en Breugel

Dhr. E. van Asten Leende

Mevr. M. van Wijk Helmond

Mevr. L. Hoogland Berlicum

Stuur wijzigingen naar onze ledenadministrateur: ledenadministrateur@eindhoven.knnv.nl

Algemene ledenvergadering op donderdag 6 maart

Om 20:00 uur, in IVN-gebouw D'n Aard, Ariespad 5 in Veldhoven.

Agenda

- 1. Ontvangst met koffie.
- 2. Opening met mededelingen van de voorzitter.
- 3. Vaststellen van de notulen van de Algemene Ledenvergaderingen van 29 februari en 4 april 2024.
- 4. Jaarverslagen.
- 5. Samenstelling bestuur.
 - 5.1. Aftreden volgens schema van Gerard Vos (niet herkiesbaar) en Trudy Mennen (herkiesbaar).
 - 5.2. Hervervkiezing Trudy Mennen.
 - 5.3. Verkiezing van nieuwe bestuursleden (nog niet bekend).
Kandidaten zullen nog vóór de vergadering bekend worden gemaakt.
- 6. Presentatie van het 4-jaren beleidsplan door de voorzitter.
- 7. Financiën
 - 7.1. Rekening en verantwoording 2024.
 - 7.2. Verslag van de kascommissie betreffende rekening 2024.
 - 7.3. Decharge penningmeester.
 - 7.4. Contributie 2026.
 - 7.5. Herziening begroting 2025.
 - 7.6. Begroting 2026.
 - 7.7. Benoeming kascommissie (2 leden & reserve lid).
- 8. Verkiezing afgevaardigde en reserve naar de Vertegenwoordigende Vergadering.
- 9. Vaststellen van datum Algemene Ledenvergadering in 2026.
- 10. Rondvraag.
- 12. Sluiting van de vergadering.

Pauze

Na de pauze volgt een korte lezing van ons lid Cor van Esch uit Best, met als onderwerp **“Het aanleggen en beheren van een natuurtuin”**.

Cor:

“Ruim 50 jaar heb ik in Best een hoveniersbedrijf en een tuincentrum gerund. Nu ik in de AOW zit heb ik het roer helemaal omgegooid.

Ik ben in het bezit van een tuin van 2,5 ha groot en die heb ik omgevormd tot een tuin die van nut is

voor inheemse flora en fauna. Hoe ik dit gedaan heb en wat het resultaat van mijn verrichtingen is wil ik graag laten zien en erover vertellen.

Vragen van u daarover of handige tips worden door mij op prijs gesteld.”

Bestuur: Schema van aftreden								
Functie	Naam	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Voorzitter	Sjef Ernes			x			xx	
Secretaris	Jan Lanthers (a.i.)				x			
Penningmeester	Gerard Vos	xx			x			xx
Lid	Trudy Mennen	x			xx			x
Lid	vacant							
x = Herkiesbaar voor een volgende termijn xx = Statutair aftredend								

Andere functies worden vervuld door:	
Cursuscommissie	Ursula Elskamp
Lezingcoördinator	Vacant - Tijdelijk Ursula Elskamp
Publiciteitscommissie	Jan Lanter, Maxine Derks, Martien Helmig, Leon Dings, Jan Schellekens, Sabine Meersseman
Webmaster	Leon Dings
Redactie Venkraai	Gerard Vos, Jan Schellekens, John Bruinsma, Rob Aarts
Excursiecommissie	Natascha Jaegers, Rob van Vucht, Jacques van Kessel, Freek Smedema
Natuurbeschermingscommissie	Jacqueline van Heek, Rob Aarts, Riki Slegers
Ledenadministratie	Ludy Aarts
Nieuwsbrief KNNV Eindhoven	Sabine Meersseman
Natuurhistorisch Secretaris	Vacant

Samenvatting concept-vierjarenplan KNNV afd. Eindhoven

Het bestuur

Voortbouwend op wat we hebben (werkgroepen, commissies, lezingen, excursies en cursussen) kijken we naar de toekomst. Hoe gaan we om met vergrijzing, behoefte aan handjes aan de kar, zichtbaarheid en bekendheid, natuurbelangen en verjonging? Waar zit groeipotentieel? Waar liggen kansen? Hoe werken we beter en meer samen?

De adviezen van de Toekomstverkenningcommissie zijn door het bestuur verwerkt in een realistisch maar ambitieus meerjarenplan 2025-2028.

Waarom een 4 jarenplan?

Keulen en Aken zijn niet op een dag gebouwd. Sommige ideeën kunnen meteen geïmplementeerd worden, andere vergen aandacht, pilots, opstart en uithoudingsvermogen.

We willen in de pas lopen met het landelijke KNNV vijf-jaren beleidsplan (2024 -2028).

Niet alles zal meteen succesvol (b)lijken. Het bestuur wil ruimte, tijd en financiële middelen vrijmaken, en daar past geleidelijkheid bij. Met een gezonde realiteitszin. Alles valt en staat met de inzet van de leden zelf. Het is hún tijd die geïnvesteerd wordt en die tijd is schaarser geworden.

In het plan wordt een stip op de horizon geformuleerd: Wie zijn we, wie willen we zijn, wat willen we zien over 4 jaar? Dat is benoemd in de volgende kernachtige formulering:

Een vereniging met meer actieve leden, met naast soorten-gerichte werkgroepen, ook thematische werkgroepen rond ecosystemen en biodiversiteit, waarin verwerving, verdieping & borging van kennis wordt gecombineerd met ‘wegleren van kennis’. Er is specifiek aandacht voor initiatieven vanuit

een te organiseren ‘contactgroep jongere generaties’ met eigentijdse aanpak en betrokkenheid. Er is nadrukkelijker meer inhoud op het vlak van natuurbescherming en natuur-belangenbehartiging. Dit kan o.a. door daar een accent te leggen op meer samenwerking met derden, aan de aanbodkant met lezingen, cursussen en excursies. In ontmoeting ontstaat ook meer sociale cohesie onder elkaar en met bevriende ‘groene bondgenoten’.

De geformuleerde stip op de horizon is leidend voor ons korte-, midden- en lange-termijn beleid de komende 4 jaren, op gebied van:

1. Werving, participatie en profilering

De publiciteitscommissie gaat aan de slag met een Digitale Nieuwsbrief. We gaan aandacht geven aan expats en Engelstalige studenten. De welkomstcommissie komt er en ook de klussenlijst. En er komt een PR-verhaal dat we gaan gebruiken in woord en geschrift.

2. Kennis verwerven, verdiepen, borgen & ‘wegleren’

Met de coördinatoren gaan we nadenken over drempelverlaging voor de werkgroepen. We introduceren het begrip ‘kennis wegleren’. We zetten in op samenwerking in ons aanbod met als uitgangspunt ‘complementariteit’.

3. Ruimte voor jongere generaties, met eigentijdse aanpak

Er komt een aparte contactgroep jongeren. Het is de groep van 50-min die nog studeert, (hard) werkt, een multi-sociaal netwerk heeft, kinderen heeft. Kortom, een druk leven leidt. Maar ook gewend is te ‘shoppen’. Via internet en social media vinden de jongere generaties hun kennis over natuurgerelateerde zaken,

soortenkennis zowel als ecosysteem gerichte kennis. Maar deze generaties zijn ook de potentiële kweekvijver voor de nieuwe 'kennishouders van de KNNV'. De vereniging gaat hen opzoeken, niet andersom. Met vernieuwende activiteiten die hen aanspreken zoals 'ask me anything sessions' of 'question & answer sessions', nieuwe vormen van wegleren.

4. Ecosystemen en biodiversiteit als verbindende thema's in ons programma

De natuurgroei en het maatschappelijke debat over de oorzaken raken de kernbegrippen biodiversiteit & ecosystemen. Dat verdient de aandacht met een nieuwe thema-werkgroep. De relatie met de drie hiervoor genoemde aandachtsgebieden is evident.

5. Belangenbehartiging van de natuur i.s.m. derden (Eindhoven, regionaal, landelijk)

Natuurbelangenbehartiging moet vooraleerst op bestuurlijk niveau vorm krijgen, een taak voor het bestuur zelf. We willen dat gericht doen door als bestuur te focussen op het versterken van het TGE als het platform waar we 'De Natuur een stem kunnen geven'. Samenwerking staat centraal. Het versterkt het werk van de Natuurbeschermingscommissie. Waar zij met een loep kijkt naar concrete plannen kijken we met de verrekijker naar wat we willen bereiken in de regio.

6. Sociale cohesie versterken binnen en buiten de vereniging

Meer aandacht voor ontmoeting, delen van kennis, beleving en passie. Hoe werken we met social media. We willen minimaal 1x per jaar een jaarfeest orga-

niseren. Er is veel adhesie om (meer) samen te werken, met name met IVN's. We willen dat project- of pilotgebonden doen waar dat gewenst, nuttig of kansrijk is.

Financiën

Het bestuur bekijkt jaarlijks waar financiële impulsen nodig zijn om kansrijke initiatieven te laten slagen. We doen dat met mate, gepast en met geleidelijkheid. We gaan investeren in publiciteitsmiddelen zoals posters, flyers, banners, ook al vanwege het vernieuwde logo, de 4e statutaire doelstelling en 'het verhaal van de KNNV'.

Het is onvermijdelijk dat we daarbij interen op onze reserves. Verantwoord investeren in maatschappelijk belang is juist ook wat past bij een ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling) zoals de KNNV. Maar ook de contributie zal de psychologische grens van € 40 gaan aantikken. Dat is een jaarlijkse bijdrage aan natuurbelang en hobby die in lijn ligt met aanverwante organisaties.

Globale tijdlijn

Er is een zeer globale tijd-kalender gemaakt om de suggesties in een tijdschema te plaatsen. Niet dwingend maar stimulerend en uitdagend bedoeld. Met realiteitszin en met gevoel voor urgentie.

De volledige tekst plus tijdschema kun je vinden op de website: KNNV Afd. Eindhoven > Over ons > Meerjarenplan 2025-2028.

Het meerjarenplan wordt op de ALV van 6 maart voorgelegd aan de leden ter instemming.

Verslag van het bestuur over 2024

Jan Lanfers, secretaris a.i.

2024 was een erg turbulent jaar voor de afdeling. Nadat we verheugd begonnen met een leuke nieuwjaarswandeling in de Waalrese Gemeentebossen en met een nieuwe secretaris bleek dat deze taak toch teveel was voor Anne-Marie. Daarom heeft Jan Lanfers maar weer tijdelijk het secretariaat overgenomen tijdens de ALV van 29 februari. Gerard Vos heeft op de ALV ook aangegeven te willen stoppen als penningmeester. Hij wil die taak nog wel een jaar vervullen, maar niet meer als lid van het bestuur.

Dan bestaat het bestuur nog maar uit 2 vaste leden en een interim-secretaris. Die stopt op de ALV in 2025. Daarmee verkeert de vereniging nog steeds in een crisis. De twee zittende bestuursleden willen zonder secretaris en penningmeester niet voortgaan. Statutair kan de vereniging niet bestaan zonder secretaris en penningmeester.

Op een tweede ALV op 2 april werden onze nieuwe statuten door de leden aangenomen, dit was nodig i.v.m. de wet WBTR. Ook hebben we er nu een vierde doelstelling bij: het behartigen van de belangen van de Nederlandse natuur.

Op 25 mei hebben we in de week van de biodiversiteit een mooi dag gehad in Gijzenrooi met veel belangstelling. Er waren meer dan 50 deelnemers!

Grote belangstelling was er ook bij de ledenraadpleging op 12 oktober, georganiseerd door de Toekomst Verkenning Commissie (TVC). Hiervoor hadden we voor het eerst de beschikking over een nieuwe locatie: de Dassenburcht bij de Opwettense watermolen. Op deze bijeenkomst was er tevens de uitreiking van een koninklijke onderscheiding aan ons lid Huub van Melick voor al het werk dat hij heeft gedaan om mossen te inventariseren en te promoten. Wij zijn erg trots op Huub!

De ruim 50 aanwezige leden hebben zeer constructief gereflecteerd op de 5 denkrichtingen die door de TVC zijn ontwikkeld en met tal van suggesties concreet gemaakt. Op basis van het eindverslag van de TVC is een duidelijke stip op de horizon gezet voor de toekomst van de vereniging. Het is aan het bestuur én de leden om de ideeën waar te maken.

Bestuursactiviteiten

Vergaderingen

We hebben 10 keer vergaderd. We hebben ook twee keer met onze werkgroep-coördinatoren overlegd, in april en oktober. Aan de landelijke KNNV-beleidsraad is een keer deelgenomen en de Vertegenwoordigende Vergadering is bijgewoond door onze vertegenwoordiger Ella Haven. We hebben ook nog een keer vergaderd samen met het bestuur van het IVN-VEV. Verder is er twee maal provinciaal overleg geweest met de andere afdelingen in Noord-Brabant.

Bestuurssamenstelling

Onze reguliere ALV was op 29 april in d'n Aard. De vergadering werd bijgewoond door 33 leden, 12 leden hebben zich afgemeld. Op een tweede extra ALV, georganiseerd vanwege nieuwe statuten, waren 11 leden aanwezig. De nieuwe statuten werden aangenomen.

Huisvesting

We zitten nu al meer dan tien jaar bij het IVN-VEV in d'n Aard in Veldhoven.

Adoptiegebied

Alle werkgroepen doen mee met de inventarisatie van Gijzenrooi. De monitoringsgegevens van de werkgroepen zijn doorgegeven aan Brabants Landschap. De Insectenwerkgroep en de Mossenwerkgroep zijn nog met de afronding bezig.

Werkgroepen

De Korstmossen werkgroep is helaas op non actief gezet omdat de coördinator door omstandigheden is verhinderd.

Publiciteit

Lezingen en cursussen

Deze worden verzorgd door de organisator Ursula Elskamp. Daarnaast is er nu een publiciteitscommissie die zich gaat bezighouden met alle publicaties zoals die in de Venkraai en onze website. Ook zullen berichten in de lokale tijdschriften en kranten verschijnen. Maxine verzorgt de inhoud op onze Facebook pagina en op ons Instagram account. Bovendien ziet het er naar uit dat we in 2025 kunnen starten met het uitgeven van een digitale nieuwsbrief, hiervoor zijn de voorbereidingen in gang gezet.

Venkraai

Verhalen en foto's voor de Venkraai zijn van harte welkom! De redactie bestaat nu uit Gerard Vos, John Bruinsma, Jan Schellekens en Rob Aarts.

Website

Leon Dings beheert onze website. Inmiddels wordt de site ook door veel mensen bekeken en gebruikt voor aanmeldingen voor lezingen, cursussen en excursies.

Exposities

We zijn dit jaar weer aanwezig geweest met een kraam bij de open dag van het IVN en bij het Wasven tijdens de Dutch Design Week.

Berichten

Aan onze leden met e-mail worden berichten nog verstuurd door Ludy Aarts. Misschien wordt deze mailservice in 2025 vervangen door de digitale nieuwsbrief.

Gedelegeerde activiteiten

Cursussen

Vanwege het gemis van een cursuscommissie worden deze georganiseerd door Ursula, zie het verslag.

Lezingen

Worden ook geregeld door Ursula. Er zijn wel 9 lezingen geweest dit jaar!

Ledenadministratie

Wordt gedaan door Ludy Aarts, in samenspraak met Gerard Vos. Ons ledenaantal ligt nu op 257, dat is 5 meer dan vorig jaar.

Excursiecommissie

Wordt nu ingevuld door Rob van Vucht, Jacques van Kessel, Freek Smedema en Natascha Jaegers. Er zijn dit jaar 18 excursies geweest, zie het verslag aldaar.

Natuurbeschermingscommissie

Deze wordt getrokken door Jacqueline van Heek. Ze heeft versterking van Rob Aarts en Riki Slegers. Zie verder het jaarverslag van de NBC.

Toekomstverkenningcommissie

Deze bestond uit een brede vertegenwoordiging uit onze vereniging, met 9 personen: José Walthuis, Trudy Mennen, Han Monteiro, Rob Wolters, Hans van Sprang, Leonhard Schrofer, Jan Schellekens, Geert Bode en Sjef Ernes. Zij zijn 4x bijeen geweest. Hun verslag is als advies op 28 november aangereikt aan het bestuur.

Vertegenwoordigingen

Die bij Trefpunt Groen Eindhoven wordt gedaan door Jacqueline van Heek. Ook bij de Stichting Stadsnatuur Eindhoven zijn wij vertegenwoordigd.

Tenslotte

Het bestuur wil alle mensen van commissies en werkgroepen bedanken voor hun inzet in het afgelopen jaar. Dit geldt natuurlijk ook voor alle anderen die zich voor allerlei activiteiten hebben ingezet.

Verder vindt u in dit nummer de jaarverslagen van de werkgroepen en commissies. Ik wil allen hartelijk danken voor het tijdig afleveren van hun bijdrage!

KNNV Afd. Eindhoven - Financieel Jaaroverzicht 2024						
	2022	2023	2024	2024	2025	2026
	Werkelijk	Werkelijk	Herz. Begr.	Werkelijk	Herz. Begr.	Begroting
Inkomsten						
Ledencontributie	7.143,85	7.399,00	8.045	8.037,00	8.660	9.250
Rente	0,00	108,69	110	248,21	160	160
Giften	0,00	0,00	0	52,00		
In voorafgaand jaar vooruitbetaalde cursusgelden	0,00	0,00	0	0,00		
Cursusbijdragen	2.720,00	1.797,00	1.300	745,00	900	900
Ger van Zanen voucher voor cursus	500,00					
Ger van Zanen voucher voor microscoop	500,00					
Diversen	0,00	49,00	0	0,00		
Subsidie Gemeente Eindhoven	4.000,00	4.000,00	4.000	4.000,00	4.000	4.000
Vergoeding Brabants Landschap voor inventarisatie Gijzenrooi		600,00				
Overheveling steun werkgroepen vanuit voorgaand jaar	300,00					
Inkomsten, totaal	15.163,85	13.953,69	13.455	13.082,21	13.720	14.310
Uitgaven						
Afdracht landelijke KNNV	4.950,25	5.351,00	5.600	5.875,25	6.130	6.400
Bestuurskosten	378,46	459,22	450	1.246,83	500	500
Venkraai (druk+ porto)	3.240,62	2.889,01	3.000	3.045,21	3.000	3.000
Werkgroepen	557,42	347,56	500	319,50	400	400
Onderhoud herbarium	0,00	0,00	0	0,00		
Lezingen	353,00	495,00	400	453,74	400	400
Excursies	0,00	75,00	0	0,00		
Publiciteit	0,00	0,00	400	0,00	400	400
Cursusuitgaven betaald uit Ger van Zanen voucher	320,11					
Overige cursusuitgaven	1.492,97	1.283,00	900	661,20	700	700
Kosten Website	0,00	0,00	0	0,00		
Diversen	507,11	479,79	500	630,89	600	600
Huur gebouw Veldhoven	2.500,00	2.500,00	2.500	2.500,00	2.500	2.500
Bijdrage in extra stookkosten	200,00					
Uitbetaling Ger van Zanen voucher voor microscoop	500,00					
Inventarisatie Gijzenrooi		35,14				
Kosten algemene betaalrekening NL27 INGB 0001 0660 49		294,44	300	292,58	300	300
Kosten cursus-betalrekening NL90 INGB 0005 2339 75		87,92	90	112,07	110	110
Kosten klantonderzoek spaarrekening NL31 ASNB 0853 9322 47	10,89	43,56	45	43,56	45	45
Uitgaven, totaal	15.010,83	14.340,64	14.685,00	15.180,83	15.085	15.355
Jaarresultaat	153,02	-386,95	-1.230	-2.098,62	-1.365	-1.045
Balans per 31-12-2024						
Saldo betaalrekening NL27 INGB 0001 0660 49	3.921,29			Vooruitbetaalde contributie 2025		4.014,00
Saldo cursusrekening NL90 INGB 0005 2339 75	299,84			Fonds voor publikaties		3.800,00
Saldo spaarrekening NL31 ASNB 0853 9322 47	15.532,91			Reservering toekomstige huisvesting		1.400,00
				In beheer voor Mossenwerkgroep		200,00
				Werkend vermogen per 31-12-2023	12.438,66	
				Resultaat 2024	-2.098,62	
				Werkend vermogen per 31-12-2024	10.340,04	10.340,04
Totaal	19.754,04					19.754,04
Toelichting cijfers 2024						
Vermeld zijn alle inkomsten en uitgaven over 2024						
Toelichting herziene begroting 2025 en begroting 2026						
De contributie voor 2025 is in de ALV van 2024 vastgesteld op: € 37,50 (gewone leden), € 16 (huisgenootleden), en € 21,50 (jongerenleden).						
De veronderstelde contributie voor 2026 in de begroting hierboven is: € 40 (gewone leden), € 17 (huisgenootleden), en € 23 (jongerenleden).						
De herziene begroting 2025 en de begroting 2026 worden vastgesteld na goedkeuring van de Algemene Ledenvergadering in maart 2025.						
De afdracht per lid aan de landelijke KNNV stijgt jaarlijks, door indexatie.						
Voor elk van de 9 werkgroepen is jaarlijks € 100 beschikbaar, te besteden aan natuurgerelateerde activiteiten.						

Notulen Algemene Ledenvergadering op 29 februari 2024

Ursula Elskamp

Aanwezig

Rob Aarts, Plonie de Baar, Peter Backbier, Rob van der Burg, Geert Bode, Annemiek van Dijk, Leon Dings, Neske Dupuis, Jeanine van Elferen, Ursula Elskamp, Sjef Ernes, Ella Haven, Jacqueline van Heek, Martien Helmig, Jan Lanthers, Monique Lanthers, Trudy Mennen, Wim van de Meugheuvel, Han Monteiro, Carla van Moorsel, Harry Nouwen, Jan Schellekens, Marleen Smulders, Leonhard Schrofer, Joep Spronk, Wim van der Ven, Gerard, Vos, Trudy Vos, Annemieke van Vucht, Rob van Vucht, José Walthuis, Paul Wolff (33 personen, 27 in 2023).

Afwezig met kennisgeving

Ludy Aarts, Margriet Bekking, Riki Slegers, Frank Casemier, Ilse Cornelissen, Irene van der Kooy, Josefine Lansbergen, Petra van Leeuwen, Anne-Marie Stoop, Marjan van Stratum, Wim en Ria Wieland, Marianne van Zeeventer (12 personen, 18 in 2023)

Ontvangst met koffie en thee

Vanaf 19:45 uur in d'n Aard in Veldhoven

Opening en keuze dagvoorzitter

Trudy Mennen heet als dagvoorzitter iedereen welkom. Jan Lanthers leest de lijst van afgemelde personen voor, waarna er nog een aantal mondeling aan toegevoegd worden.

Trudy meldt de wijziging in de agenda: agendapunt 8 komt vóór agendapunt 3. Daarna geeft zij het woord aan voorzitter Sjef Ernes.

Samenstelling bestuur

Sjef licht in zijn openingswoord als voorzitter de transities in het bestuur toe. In de mailing met de oproep voor deze ALV zijn deze ook al verwoord. Anne-Marie Stoop heeft na enkele maanden meedraaien voor zichzelf de conclusie getrokken dat de taak van secretaris haar niet ligt. Ze legt de taak met onmiddellijke ingang neer. Het is te prijzen dat zij haar nek heeft uitgestoken toen een beroep op haar is gedaan.

Tegelijkertijd heeft Gerard Vos aangegeven terug te treden uit het bestuur, om ruimte te maken voor vernieuwing en verandering. Gerard blijft zijn taak als penningmeester behartigen (maximaal nog 1 jaar) tot een nieuwe penningmeester is aangesteld. Gerard blijft ook in de redactie van de Venkraai. Het bestuur en de vereniging zijn Gerard heel veel dank verschuldigd en hebben veel waardering voor zijn besluit.

Zoals al aangekondigd treedt Ursula Elskamp na 3

jaar ook af als bestuurslid. Zij blijft voorlopig wel de lezingen en cursussen verzorgen: maar bij voorkeur niet langer alleen, dus ook op dit front is versterking nodig. Daarmee zijn er in korte tijd vacatures ontstaan op de posities van secretaris en penningmeester.

Jan Lanthers treedt af als gewoon bestuurslid en is herkiesbaar. Hij wordt bij acclamatie herkozen als gewoon bestuurslid en neemt tijdelijk het secretariaat waar totdat er een nieuwe secretaris gevonden is.

Mededelingen, plannen, en beleid van de afdeling

Als nieuwkomer heeft Sjef in zijn eerste 100 dagen als voorzitter bij tientallen leden zijn licht opgestoken en zo een beeld gekregen van de belangrijkste zorgpunten. We lijken op een versteende organisatie, aldus onze Innovatie Commissie: we doen al jaren hetzelfde, in de vertrouwde structuur van soorten-werkgroepen, een deel dat zich wijdt aan studie en daaromheen commissies en portefeuillehouders, veelal nog steeds dezelfde 25 mensen die de vereniging draaiende houden, inclusief de bestuursleden met meervoudige termijnen.

Voor nieuwe activiteiten lijken geen handjes aan de kar beschikbaar te zijn. Er is weinig verandering, geen vernieuwing, terwijl de buitenwereld enorm is veranderd.

We zijn weinig zichtbaar, redelijk onbekend, hebben geen eigen honk waar we ons profilerend kunnen laten zien, een band met de landelijke vereniging is er niet of nauwelijks. En buiten gaat het NIET GOED met de natuur. Niets voor niets heeft de landelijke KNNV het verbeteren van biodiversiteit opgenomen in haar missie. En niet voor niets hebben we in de statuten opgenomen dat KNNV óók de belangen wil behartigen van natuur en landschap, in de ruimste zin van het woord. Dat gaat nog een stap verder dan natuurstudie-beleving en -bescherming.

Als die zorgen er zijn moet er dus iets veranderen? Maar wat? Het bestuur stelt de volgende zaken voor:

We gaan de dagelijkse bestuurszaken (DB) loskoppelen van beleidsdiscussies en veranderingsprocessen. Dit verlaagt de drempel om een penningmeester en secretaris te vinden. Dat dagelijks bestuur komt hooguit 1x per 2 maanden bijeen.

Er komt een "prikkelcommissie", een verkenningsgroep waarin de Innovatie Commissie integreert en die in maximaal 4-5 bijeenkomsten de toekomst ver-

kent, vertaalt in ideeën en acties, met ruimte voor vernieuwing. Volgend jaar kan de ALV zich dan daarover uitspreken.

Jan Lanthers zal met een Werkgroep Publiciteit van start gaan waar Venkraairedactie, webmaster en 'social media' coördinator in participeren, maar waar nog plek is voor meedenken. Voor beide richtingen is al een longlist gemaakt van mensen die we daarvoor willen benaderen, heel persoonlijk. Dus de kans is groot dat we je bellen.

We gaan een klussenlijst communiceren. We vragen aan alle leden om zich te bezinnen op wat zij voor de vereniging zouden kunnen doen, eenmalig, kortstondig, misschien samen met anderen om zo de huidige harde kern te ontlasten maar ook om goede acties op te pakken.

Geen angst dat je ergens voor langere tijd aan vast zit, maar wel een lijst waarop je iets kunt afvinken wat je goed kunt, waar je tijd voor hebt, waar je een ander mee helpt.

We zetten verder in op wat al is gestart door de Innovatiecommissie: in gesprek gaan met jongeren.

In de samenwerking met anderen - denk aan TGE-partijen, IVN-afdelingen, Brabantse KNNV-afdelingen - gaan we (Sjefs portefeuille) kijken hoe we biodiversiteit en ecologie op de agenda krijgen.

Mocht er al sprake zijn van crisis dan ligt de oplossing bij ons als leden zelf. Steek een keer je hand op, doe iets met je talenten, je kennis, je tijd. Wees ons voor. Sjef heeft 10 visitekaartjes bij zich met daarop de nummers van Jan, Trudy en zichzelf. Hij roept aanwezigen op er eentje op te halen en daarmee te beloven dat je zult bellen met opmerkingen, commentaar, suggesties of ideeën. Voor het eind van de vergadering wil het bestuur ze alle 10 kwijt zijn (Naschrift UE: dat blijkt inderdaad het geval).

Notulen van de Algemene ledenvergadering van 16 maart 2023

De notulen worden goedgekeurd. Verzoek Annemieke van Vucht: de notulen ALV eerder met de leden delen, bijv. in de eerstvolgende Venkraai of per mailing, zodat aanwezigen zich de ALV nog kunnen herinneren.

Jaarverslagen

Er zijn geen opmerkingen. Trudy Mennen vond deze inspirerend. Kanttekening: het jaarverslag van de Innovatie Commissie (IC) ontbrak.

Han Monteiro vertelt waar de IC mee bezig is geweest: Het adoptiegebied Gijzenrooi is op poten gezet, maar kruisbestuiving tussen de werkgroepen vond echter nauwelijks plaats. Publicatie van waar-

nemingen en foto's gebeurt nog onvoldoende.

De IC vroeg zich af waarom de nieuwjaarswandeling, het jubileum van de Vogelwerkgroep enz. wel publiek trekken: mensen zoeken gezelligheid. De IC stelt daarom voor om meer bijeenkomsten voor alle leden te organiseren.

José Walthuis meldt de bijeenkomst voor jongere leden (≤ 42 jaar) op 14 maart a.s. Zij organiseert die samen met Maxine Derksen.

Han noemt het belang van een welkomstcommissie voor nieuwe leden. Die is helaas nog niet van de grond gekomen.

Annemieke van Vucht vraagt of de IC blijft bestaan? Die zal in de "prikkelcommissie" opgaan, aldus de voorzitter.

Financiën

Rekening en verantwoording 2023

Toelichting door penningmeester Gerard Vos, aan de hand van het financieel overzicht.

Inkomsten

Ledencontributie: Die is in 2024 voor het eerst sinds jaren omhoog gegaan.

Cursussen: De inkomsten variëren van jaar tot jaar. Inkomsten bij de post 'Diversen' betreffen de eigen bijdrage van deelnemers aan de excursie naar Landgoed De Langakkers.

Uitgaven

Afdracht: Van elke ingekomen euro aan ledencontributie gaat ongeveer 70 eurocent naar de landelijke KNNV.

Venkraai: We proberen drukkosten te besparen door het aantal pagina's, dat een 4-voud moet zijn, te beperken tot 32. Als we dit aantal vanwege noodzakelijke aankondigingen e.d. met 1 pagina overschrijden, is er meestal genoeg kopij om de 3 bijkomende pagina's te vullen.

Lezingen: De kosten lopen soms op door sprekers die een hogere gage vragen dan onze standaardvergoeding. In 2024 zullen we voor het eerst bij dergelijke sprekers bij de bevestiging van aanmelding aan deelnemers vragen om een 'vrijwillige bijdrage in de kosten' van € 5,-, over te maken op het algemene rekeningnummer van onze afdeling. Volgens Annemieke van Vucht vragen diverse IVN-afdelingen ook al een bijdrage voor deelname

Verslag van de kascommissie betreffende rekening 2023

De kas is gecontroleerd door Leonhard Schrofer (2e jaar) en Rob Aarts (1e jaar). Jan Lanthers leest het verslag van de kascommissie voor, de boekhouding is orde bevonden.

Decharge penningmeester

De voorzitter complimenteert de penningmeester voor de overzichtelijk administratie en stelt voor om hem decharge te verlenen. De vergadering stemt hiermee in onder applaus.

Contributie 2025

We verhogen deze naar € 37,50. Toelichting voorzitter: om financiële ruimte te creëren voor PR en andere initiatieven. Onze Venkraai en het blad Natura zijn uitstekende bladen. Hoe kunnen we die beter inzetten voor PR buiten onze KNNV-kring? Dit zal de zojuist opgerichte PR-club met kartrekker Jan Lanthers oppakken.

Herziening begroting 2024

Vraag van Harry Nouwen: waarom wordt er een negatief resultaat gepresenteerd? Antwoord penningmeester: omdat het de realiteit is.

Begroting 2025

Ook deze leidt tot een negatief saldo. Reactie voorzitter: we zijn een ANBI-instelling. Het is belangrijk om bij controle niet teveel vermogen opgebouwd te hebben.

Benoeming kascommissie (2 leden & reservelid).

Rob Aarts stelt zich beschikbaar voor een 2e jaar. Rob van Vucht treedt toe als nieuw lid. Geert Bode meldt zich als reservelid.

Verkiezing afgevaardigde en reserve naar de Vertegenwoordigende Vergadering

Deze is op 20 april 2024 te Tilburg in het Natuurmuseum. Iemand van het bestuur zal er heen gaan. Ella Haven is bereid er naar toe te gaan als 2e lid, afhankelijk van de toegankelijkheid van de locatie. Harry Nouwen meldt zich als reservelid.

Vaststellen van datum van Algemene Jaarvergadering in 2025

Voorstel: donderdag 6 maart. De vergadering stemt hiermee in.

Statutenwijziging

Jan Lanthers licht deze kort toe. We stellen vast dat het vereiste statutaire quorum van 2/3 van het totaal aantal leden vandaag niet aanwezig is. We kunnen daarom vandaag niet stemmen over de voorgestelde statutenwijziging. De benodigde 2e vergadering is al aangekondigd in de Venkraai en vindt plaats op 4 april a.s., voorafgaand aan ons coördinatorenoverleg. Annemieke van Vucht vraagt of er ook schriftelijke stemmen uitgebracht kunnen worden. Voor de 2e vergadering is dat niet nodig, aldus Jan Lanthers. Het aantal ter vergadering aanwezige leden kan het voorstel dan aannemen met ten minste drie vierde gedeelte van het aantal uitgebrachte geldige stemmen.

Rob Aarts en Paul Wolff vragen om de statuten met de voorgestelde wijzigingen, gemarkeerd in een document, ter beschikking stellen aan de leden, bij voorkeur via de website. De voorzitter stemt dit af met webmaster Leon Dings.

Geert Bode vraagt om de leden in de volgende Venkraai erop te attenderen dat dit document op de website beschikbaar is.

Rondvraag

Wim van der Ven bedankt Jan Lanthers voor zijn jarenlange inzet voor de KNNV als secretaris. Harry Nouwen meldt dat Groot Eindhoven geen aankondigingen voor activiteiten buiten Eindhoven plaatst. Volgens Rob Aarts wil de Veldhovense (?) verslaggever Adriaans dit bij het ED wel doen.

Jan Mudde vraagt naar de relatie tussen het DB en de groep die met beleid / nieuwe plannen aan de gang gaat. Sjef neemt als voorzitter de coördinatie hiervoor op zich vanuit het DB.

Jan Lanthers noemt nog het plan voor een werkgroep Ecologie.

Ursula meldt dat Irene van der Kooy afwezig is met kennisgeving. Gisteren hebben we haar mailbericht ontvangen dat zij is opgenomen in een hospice en niet lang meer te leven heeft.

Sluiting van de vergadering

Sjef bedankt alle vrijwilligers bij de KNNV en benadrukt het belang van hun inzet. Het bestuur heeft besloten niet elk jaar meer een aantal vrijwilligers persoonlijk te bedanken met een kleine attentie omdat men dan mogelijk iemand overslaat. Het maakt echter de volgende uitzonderingen: voor Jan Lanthers, die 21 jaar het secretariaat van de afdeling heeft behartigd en het nu weer tijdelijk waarneemt; voor Harry Nouwen, die vele functies bij onze afdeling heeft vervuld en nu nog druk bezig is met de digitalisering van het archief en de Venkraai; voor Ursula, die na één termijn stopt als bestuurder. Deze drie personen ontvangen een boekenbon. Aan Trudy Vos overhandigt Sjef een bos bloemen, voor haar langjarige inzet in onder meer de excursiecommissie, diverse werkgroepen van KNNV en als fotograaf (zie bijv. omslag laatste Venkraai).

Pauze met hapje en drankje, waarna:

Rapportering over adoptie Gijzenrooi door KNNV afdeling Eindhoven: Wat heeft 2023 opgeleverd en hoe gaat het verder?

Trudy Mennen introduceert de twee medewerkers van Brabants Landschap (BL), Nick Jeurissen en Bo van der Linden. Zij lichten de achtergrond en de betekenis toe van het adoptiegebied voor BL en presenteren de eerste resultaten van één jaar monitoring.

Notulen van de Algemene ledenvergadering 2 april 2024

Jan Lanthers

Aanwezig

Geert Bode, Sjef Ernes, Jacqueline van Heek, Martien Helmig, Jan Lanthers, Trudy Mennen, Joep Spronk, Wim van der Ven, Willy Meijer, Frank Cazemier, Harry Nouwen (11 personen).

Afwezig met kennisgeving

Geen

Ontvangst met koffie en thee

Vanaf 19:45 uur in d'n Aard in Veldhoven

Opening

De Voorzitter opent de vergadering om 20:00 uur.

Mededelingen, plannen en beleid van de afdeling

De voorzitter deelt mee dat deze vergadering heel kort kan zijn, want hij behelst alleen het goedkeuren van onze nieuwe statuten. Omdat bij de vorige ALV het vereiste quorum niet is gehaald moet volgens Artikel 14 van onze statuten een tweede ALV worden gehouden. Bij die tweede vergadering is geen quorum vereist.

De voorzitter benadrukt dat we nog steeds op zoek zijn naar nieuwe bestuursleden, m.n. een nieuwe penningmeester en secretaris. Hij wil de termijnen voor bestuursfuncties die in de statuten worden genoemd strenger gaan handhaven in de toekomst. Hij geeft tevens aan dat hij erg blij is met de uitbreiding van onze doelstelling in de nieuwe statuten.

Statutenwijziging

De aanwezigen bij de vorige ALV en degenen die zich hebben afgemeld hebben een vergelijkend overzicht ontvangen waarin de verschillen tussen de oude en nieuwe statuten worden zichtbaar gemaakt. Hier volgt een overzicht daarvan (WBTR is Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen).

- Art.1 - De **Naam** van de vereniging wordt aangepast en wordt nu "Koninklijke Nederlandse Natuurvereniging".
- Art. 2 - Het **Doel** van de vereniging wordt uitgebreid: het inzetten van wettige middelen en meer speciaal het aantekenen of indienen van bezwaar, zienswijze en beroep door de vereniging, in woord en of geschrift. Zowel op administratief-rechtelijk als op strafrechtelijk gebied tegen rechtshandelingen die in strijd zijn met wat de vereniging nastreeft in geheel Nederland, op landelijk, regionaal en lokaal niveau.

- Art. 6 - Bij de werkgroepen mogen in overleg met het bestuur voor de duur van een project of onderzoek **niet-leden** worden toegelaten.
- Art. 7 - De algemene vergadering kan ook met behulp van **digitale online mogelijkheden** worden gehouden.
- Art. 9 - Als tijdens de ledenvergadering blijkt dat er geen kandidaten zijn of voldoen, kan de vergadering **uit zijn aanwezige leden een kandidaat voordragen**.
- Art. 9 - Een nieuwe bepaling: In geval van ontstentenis of belet van een bestuurder zijn de andere bestuurders of is de andere bestuurder tijdelijk met het bestuur van de vereniging belast. **In geval van ontstentenis of belet van alle bestuurders** of van de enige bestuurder is de persoon die daartoe door de algemene vergadering wordt benoemd, tijdelijk met het bestuur van de vereniging belast. (WBTR).
- Art.10 - Een nieuwe bepaling: Het bestuur is belast met het besturen van de vereniging. Bij de vervulling van haar taak richt het bestuur zich **naar het belang van de vereniging en de met haar verbonden onderneming of organisatie**. (WBTR).
- Art.10 - Een nieuwe bepaling: Een bestuurder neemt niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming indien hij daarbij **een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de vereniging** en de met haar verbonden onderneming of organisatie. Wanneer hierdoor geen bestuursbesluit kan worden genomen wordt het besluit genomen door het bestuur onder schriftelijke vastlegging van de overwegingen die aan het besluit ten grondslag liggen. (WBTR).
- Tenslotte: Onder een schriftelijk bericht wordt in deze statuten verstaan elk via de gangbare communicatiekanalen overgebracht bericht, **waarvan uit geschrift blijkt**.

Joep Spronk had nog wel een vraag over artikel 10.8: Wat houdt een indirect belang in? Kun je ook een indirect belang hebben waar je niet van op de hoogte bent? De secretaris gaat deze vraag voorleggen aan de notaris.

Er waren geen bezwaren tegen de wijziging van de statuten en deze werd dus goedgekeurd. De secretaris zal een uittreksel van de notulen van de vergadering, voorzien van handtekeningen van de bestuursleden, naar de notaris sturen.

Rondvraag

Martien Helmig vraagt of ook het logo van de KNNV

gaat veranderen. De secretaris heeft hierover al een voorstel ontvangen, de knoop hierover zal waarschijnlijk worden doorgehakt op de volgende VV.

Sluiting van de vergadering

De voorzitter sluit de vergadering met dank aan de aanwezigen.

Jaarverslagen van de werkgroepen en commissies over 2024

Mossenwerkgroep

Marleen Smulders

Algemeen

Als vanouds zijn we ook in 2024 weer om de andere week op donderdag samen op pad gegaan. Die excursies gaan in principe het hele jaar door, met uitzondering van de maanden juli en augustus. Dit jaar zijn er wel een aantal dagen uitgevallen, vooral omdat het te nat was. Verder gaan we eenmaal per maand op zaterdag naar Limburg. Belangstellenden die op donderdag verhinderd zijn, hebben dus de mogelijkheid om op zaterdag aan te sluiten.

Een excursiedag start bij ons om 10:00 uur en we gaan door tot ongeveer 15:30 uur. De lunch gebruiken we in het veld. Wij hebben een deelnemersgroep met een brede belangstelling. Uiteraard kijken we vooral naar mossen, maar ook planten, paddenstoelen, insecten, vogels enz. krijgen de nodige aandacht wanneer die op ons pad komen.

De leden komen behalve van de KNNV Eindhoven ook van de afdeling Tilburg en Breda. De zaterdagse excursies zijn samen met de leden van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg (NHGL). Regelmatig is er ook een Duitse en/of Belgische bryoloog bij.

Onderzoek

We doen systematisch onderzoek naar mossen, waarbij we per km-hok inventariseren.

In 2023 waren we gestart in Gijzenrooi, maar daar zijn we eind van dat jaar gestopt omdat er te veel water stond. In oktober 2024 hebben we er het onderzoek weer opgepakt en inmiddels zijn we daar

in totaal zes dagen geweest, drie in 2023 en drie in 2024. Hoewel er eind 2024 nog redelijk wat water stond is het toch gelukt om een redelijk overzicht te krijgen van de mossen die daar groeien. Aan een rapportage daarvan wordt nu gewerkt. Maar we kunnen al wel vertellen dat vooral de geplagde terreinen voor de mossen verrassende soorten hebben opgeleverd.

De rest van het jaar zijn we vooral bezig geweest in de omgeving van het Vressels bos en Hazenputten bij Sint-Oedenrode, al werden we ook daar bij ons onderzoek erg beperkt door het hoge water.

De zaterdagse excursies waren dit jaar allemaal bij Belfeld. Dat is een afwisselend terrein met oude en nieuwe groeves, lemige terreinen, beken, moerassen en hellingbossen.

Begin april hebben we op verzoek van Natuurmonumenten een meerdaags onderzoek gedaan in Zuid-Limburg. Vanuit ons logeerafres in Schin op Geul hebben we daar een aantal terreinen bezocht. Ook toen hebben een aantal Limburgse bryologen zich bij onze groep aangesloten.

Onze gastvrijheid

Ook zin om een keer mee te gaan? Iedereen is welkom om zich bij ons aan te sluiten, ook al heb je weinig kennis van mossen. De ervaren werkgroep-leden vinden het allemaal leuk om anderen wegwijs te maken. Mossen leer je het best in het veld door met ervaren mensen mee te gaan.

Vogelwerkgroep

Martien Helmig

Gerard Tielemans

Een goede gewoonte van de Vogelwerkgroep is het wekelijks houden van een excursie, op de woensdagochtend, naar een gebied in de omgeving van Eindhoven. Vooral om alert te blijven op gewone soorten, maar ook om daartussen niet-alledaagse

soorten te ontdekken. Denk aan Klapekster in de winter en Grauwe klauwier in het voorjaar. Beide werden waargenomen. In de woensdagochtend-planning is ook opgenomen de inventarisatie van het KNNV adoptiegebied Gijzenrooi, waar wij dit

jaar 5x zijn geweest. Zoals bekend wordt het rioolstelsel door het gebied vernieuwd. Interessant is het om verandering in gedrag en aanwezigheid van de vogels vast te stellen tijdens en na deze gigantische ingreep. Om die reden gaan wij ook het komend jaar door met het gebied te bezoeken. De verzamelde gegevens, in het veld direct ingevoerd in Avimap, gaan naar Brabants Landschap en Sovon.

Voor het 6e jaar is er ook een broedvogelinventarisatie van het heggegebied van Gijzenrooi uitgevoerd. Brabants Landschap is geïnteresseerd in de meerwaarde van de aangelegde heggen voor vogels.

Langere excursies in de weekenden worden voorbereid door een excursiecommissie. Zo'n excursie kan dan een dag in beslag nemen, b.v. naar de kuststreek in Zuid-Holland of Zeeland. Dan komen soorten als IJseend, Kuifduiker, Paarse strandloper in beeld. Ook dichterbij wordt gepland. Deze excursies worden in de Venkraai opgenomen, zodat ze toegankelijk zijn voor ieder lid.

Mannetje IJseend, Brouwersdam 29-12-2024
Foto: Martien Helmig

Portret Paarse strandloper, IJmuiden 28-11-2024
Foto: Martien Helmig

Voor leden en hun partners wordt er elk voorjaar en najaar een zgn. kamp gehouden. Dit voorjaar werd het noorden van Noord-Holland bezocht met vogelrijke plekken in de ruime omgeving van Balgzand en Wieringen, Oostermare bij Twisk, en De Putten bij Camperduin.

In het najaar heeft een flinke afvaardiging het Lac du Der in Noord-Frankrijk bezocht, speciaal voor de Kraanvogeltrek.

Net als andere jaren doen wij mee aan officiële tellingen van Sovon, Vogelbescherming en Brabants Landschap. Zoals: PTT (punt-transect-telling), Mid-wintertelling (watervogels), kolonievogeltellingen (Blauwe reigers en Roeken), MUS (urbane soorten), Klapktertelling in december en januari. Dit jaar is ook meegedaan aan Eurobirdwatch op onze locatie bij het Soerendonks Goor, waar de Vogelwerkgroep al sinds 1979 telt. Zo wordt bij de punt-transecttelling van de Nieuwe Heide bij Son (met 20 punten) al sinds 1990 geteld.

Dit jaar zijn ook weer de uilenkasten van de KNNV onderhouden: in Nuenen, Breugel, Nederwetten, Loostraat Eindhoven en Gennepershoeve. Omdat er een roestplek voor Kerkuilen werd afgebroken, hebben wij er voor gezorgd dat er een extra uilenkast is gemaakt die nabij de verloren plek is geplaatst ter ondersteuning voor de uilen van Nuenen.

De uilen in de Clemenskerk in Nuenen hadden dit jaar 2 jongen grootgebracht. Dit leverde ook nog 160 uilenballen op voor het Eckart College Eindhoven, waar de 6 klassen in de biologieles mee aan het pluizen zijn gegaan.

Een kleine commissie maakt een planning voor de binnen-activiteiten. In het winterseizoen, wanneer tweemaal per maand een bijeenkomst in D'n Aard wordt gehouden, wordt een vogelonderwerp uitgediept. Onderwerpen aangedragen en uitgewerkt door de leden zelf, al of niet op basis van artikelen in tijdschriften. De jaarlijkse Sovon-dag, die door een aantal leden werd bezocht is ook een belangrijke inspiratiebron voor de keuze van onderwerpen. Belangrijk blijft het vermeerderen van kennis van vogelsoorten: voorkomen, gedrag, verenkleed, verspreiding en geluid (zang en roep). Aan enkele soorten werd speciale aandacht geschonken: Geelgors en Rietgors, Bonte Vliegenvanger, Gekraagde Roodstaart en de Middelste Bonte Specht. Als voorbereiding op trektellingen werden de verschillende roepjes van de te verwachten vogels gerepeteerd.

Verdieping werd ook gevonden in de ademhaling van vogels en het zangorgaan in het bijzonder. Het laatste onderwerp dit jaar was genderdiversiteit van mannetjes Kemphaan, d.w.z. veranderingen in hun DNA, dat pas sinds 2005 bekend is.

De Vogelwerkgroep heeft aan het einde van het jaar 33 leden, waaronder twee nieuwe leden. Vier oud-leden blijven geïnteresseerd in ons werk en zijn daarom nog correspondentielid.

Micro-hydrobiologische werkgroep in samenwerking met de afdeling Zuid van het NGVM

Joost van de Sande

We hebben ons dit jaar mogen verheugen in een toegenomen belangstelling vanuit de KNNV. De reden hiervoor ligt grotendeels in onze deelname als werkgroep aan een door de KNNV georganiseerde dag om vooral nieuwe leden te laten ervaren waar de verschillende werkgroepen zich mee bezighouden. Op deze dag lieten we in het gebied Gijzenrooi, bij de Kippenpoel, de deelnemers kennis maken met microscopie, en met onze werkgroep.

In Gijzenrooi hebben we ook dit jaar het Kampven en het Kanunnikensven bemonsterd.

Verder hebben we op de werkavonden veel water bekeken dat leden hadden meegebracht en veel uitleg gegeven aan nieuwe leden. Een van de leden heeft een monitor aan de club gegeven en nu kunnen we live meekijken als iemand iets interessants in beeld heeft.

Bij onze jaarlijkse microscopiedag op zaterdag 1 juni bezochten we het Greveschutven. Het gebied was erg drassig en laarzen waren geen overbodige luxe, maar de rijke monsters die we er hebben genomen zorgden dat ieders microscopiehart sneller

ging kloppen. Het is een prachtige dag geworden met enthousiaste deelnemers en mooie waarnemingen. Het water was uitzonderlijk rijk aan sieralgen en andere organismen en de deelnemers hebben hun hartje kunnen ophalen.

Voor het bekijken van de genomen watermonsters waren we weer te gast in het Oude Wandelpark in Valkenswaard, de nieuwe uitbaters hebben de dag perfect verzorgd en we kunnen ons nu al verheugen op 31 mei want dan zijn we weer welkom voor de volgende Vennendag.

Het contact met het KAGM (Koninklijk Antwerps Genootschap voor Micrografie) betrof vooral de microscopiedag en sommige van onze leden hebben ook hun werkavonden bezocht.

Het ledenbestand (KNNV+NGVM) is 9.

Onze werkavond is komend jaar weer op de 1ste en 3de maandag van de maand. Eenieder is dan welkom om zomaar een kijkje te komen nemen, of onze werkgroep voor permanent te versterken.

Vogelgroep

Hans van Sprang

Bij het schrijven van dit jaarverslag moest ik denken aan een uitspraak die aan Albert Einstein wordt toegeschreven en die ongeveer het volgende luidt: "als je de dingen blijft doen zoals je ze altijd deed, blijf je ook dezelfde uitkomsten krijgen". Kortom, doe dingen eens op een andere manier.

Tijdens onze laatste wandeling van 2024 op de Plateaux kwam naar boven dat in maart 2025 de penningmeester en de secretaris van de KNNV Eindhoven er na jaren van aankondigen nu echt mee stoppen. "Als dat gebeurt, wat betekent dat dan voor de Vogelgroep en de andere werkgroepen, als de KNNV afd. Eindhoven dan niet meer verder kan?" Hier hebben we over lopen praten en het gevolg was, dat we ons realiseerden, dat de vogelgroep eigenlijk niet van de KNNV faciliteiten gebruik maakt en omdat we een vogel-wandelgroep zijn ook gewoon zullen blijven wandelen.

Voor ons is het meer van belang dat er een redelijke groep mensen overblijft en daarvoor is wat nieuwe aanwas op zijn tijd nodig. Ook binnen de KNNV gaat dat nauwelijks en dat wordt niet beter als de KNNV

hier zou stoppen. Het lastige is dat vrijwel iedereen begrijpt dat zonder aanwas de wandel-vogelgroep uitsterft, we zijn gemiddeld denk ik 65++, maar dat niemand weet hoe je dat verstandig oplost.

Voorlopig zijn we meestal met een groep van 8 tot 12 mensen die meedoen met de excursies of ons jaarlijkse weekend. Dat is een mooie grootte. Van die uitstapjes is in de Venkraai steeds verslag gedaan en ook daarom zal ik daarover kort zijn. Belangrijker is dat we nog steeds samen meer vogels ontdekken dan apart en dat iedereen van en aan elkaar dingen leert. Je realiseert je dan dat het niet vanzelfsprekend is dat dit zo gaat en dat de mensen op een natuurlijke en open manier met elkaar omgaan, zoals bij ons nu gebeurt. Dat maakt dat degenen die lid zijn ook blijven tot ze fysiek niet mee goed mee komen. Maar met een gemiddelde snelheid van 1,5 km per uur is dat nog heel lang vol te houden.

Vogels kijken is naast het buiten zijn in de natuur ook een bezweringsformule. Je probeert het leven te vatten in een aantal vaste dingen die je verankert in de natuur, soms ook gekoppeld aan een plaats.

Vogels die altijd ergens moeten zijn, zoals de grote groepen Kluten in de Scherpenissepolder in Zeeland of fantastische groepen van Kieviten en Goudplevieren die je daar dan ook kunt treffen in het najaar. Maar de Blauwborst in het voorjaar, de Rietzanger die zich jubelend uit het riet verheft of de Klapexster in die kale berk op de Grote Heide, dat is een koppeling van plaats en tijd die moet kloppen. Wat was ik blij toen ik de Klapexster weer zag op de Plateaux begin december. En wat is het jammer dat ik steeds minder vaak de Boomvalk zie of de Wielewaal hoor, vogels die ook een ijkpunt zijn door het jaar heen, en in 2024 heb ik ze allebei gemist. Maar de Zeearend, de Visarend en de Zwarte en Rode Wouw komen hier voor terug, net als de incidentele Hop en de Bijeneters die nu voorkomen in Zuid Nederland.

Floristische Werkgroep

Wim van der Ven

Het moet al erg hard regenen willen we een excursie afgelasten. Dit jaar is dat gebeurd. Een keer zijn we aan de excursie begonnen maar op een gegeven moment lukte het niet meer om de papieren streeplijst in te vullen. Toen het nog harder ging regenen lukte het ook niet meer om de planten met de telefoon te noteren. De druppels vulden zelf het een en ander in.

Door de vele regen van de afgelopen winter en het voorjaar konden we de vochtige heides niet meer bereiken omdat die ondergelopen waren. Dus dit jaar geen Bruine snavelbies (*Rhynchospora fusca*) en Kleine zonnedauw (*Drosera intermedia*).

We hebben dit jaar de Elzensingelpoel bezocht waar we voorheen Waterlepelkje (*Ludwigia palustris*) hebben gevonden maar nu troffen we er een totaal dichtgegroeide poel aan. Heeft de gemeente het laten verslonzen ondanks het rapport van Ecologica of is de poel dit jaar helemaal dichtgegroeid?

In Gijzenrooi hebben we samen met de Plantenwerkgroep in een weiland en een boomgaard, beide van het Brabants Landschap, in 5 plots van 5 bij 5 meter vegetatie-opnames gemaakt. Ook hebben we een poel geïnventariseerd. Omdat het water in de poel tot ongeveer het maaiveld stond was het moeilijk om de oever te onderscheiden.

We hebben de volgende km-hokken bezocht:

161-381; 161-380; 163-378; 162-376
164-375; 161-373; 164-374.

Op verzoek van de Natuurbeschermingscommissie hebben we delen van de Philips fruittuin en het Philips de Jong wandelpark geïnventariseerd. Dat zijn weer delen van het Stadsbos dat De Wielewaal,

Vaak, als we door nieuwe natuur lopen komt de vraag op: we zien hier nu niet zo veel vogels, op andere punten is het ook vaak minder. Komt dit nu doordat we met de nieuwe natuurgebieden de populatie spreiden over een groter gebied zodat er overall minder exemplaren zijn of zijn er gewoon ook veel minder vogels van iedere soort? Ook tijdens een recente uitzending van Vroege Vogels kwam dit aan de orde, maar zonder een duidelijk antwoord. En dat terwijl ik stiekem hoop dat door meer gebied tot natuur te maken er juist meer vogels zouden komen om daar gebruik van te maken. Waarschijnlijk moeten we nog oefenen met de randcondities om dat ook waar te maken.

Philips fruittuin, Philips de Jong wandelpark, Grote beek, Meerbos en Mispelhoef omvat.

Bijzondere soorten

- Spaanse dravik (*Anisantha madritensis*) in woonwijk Florapark
- Valse akkerkers (*Rorippa x armoracioides*) langs de Boutenslaan.
- Zoete wolfsmelk (*Euphorbia dulcis*) in greppel bij de Weerde
- Ruige veldbies (*Luzula pilosa*) in bosje aan de Antoon Coolenlaan.
- Kartouzer anjer (*Dianthus carthusianorum*) in Sportpark Aalsterweg.
- Veldhondstong (*Cynoglossum officinale*) in Sportpark Aalsterweg.
- Stekelbrem (*Genista anglica*) op de Groote heide.
- Rozetsteekers (*Arabidopsis arenosa*) langs fietspad op de Groote heide bij Aalst.

Winterperiode

In de winterperiode zijn we niet zo vaak bij elkaar gekomen om aan het herbarium te werken. Het meeste werk aan het herbarium is al gedaan. Dit jaar hebben we het tienduizendste exemplaar verzameld, gedroogd, opgeplakt geëtiketteerd, gefotografeerd en opgeborgen in het Herbarium. Van alle exemplaren staan een foto en gegevens op onze website: wvdven.nl/Herbarium/index.html

Meedoen

Kijk in de loop van maart eens in onze agenda op internet: KNNV Eindhoven > Werkgroepen > Floristische werkgroep > Agenda of: wvdven.nl/Agenda/floragenda.htm om te zien waar wij op dinsdagavond in het zomerseizoen bij elkaar komen.

Wil je planten beter leren kennen, loop dan eens met ons mee. Wij helpen beginnende floristen altijd maar je moet het voornamelijk zelf doen, zelf vragen stellen. Beperk je per keer tot een klein aantal planten

Insectenwerkgroep

Piet Tutelaers

In 2024 jaar hebben we onze inventarisatie van de geleedpotigen in Gijzenrooi voortgezet. Het begin van het jaar was extreem nat. Ons favoriete kaarden-bollenveldje was geruime tijd onbereikbaar omdat het pad ernaartoe onder water stond.

Daarom zijn we voor ons strooiselonderzoek uitgeweken naar de omgeving van het huis van Guus Hulshof die op Gijzenrooi 4 woont. Door een heupoperatie op 7 januari was mijn mobiel laboratorium tijdelijk niet beschikbaar maar we mochten gebruik maken van een schuur op de voormalige boerderij van Guus.

In april zijn we met het strooiselonderzoek gestopt en weer gaan vangen in de vrije natuur met behulp van kloppen en slepen. We hebben ook een aantal keren kunnen nachtvlinderen in de omgeving van de boerderij van Guus. Hierbij kregen we versterking van een aantal niet-leden van onze werkgroep zoals Bernard Fransen en Rob Brinkhof. Het aantal waargenomen soorten geleedpotigen ligt inmiddels rond de 600.

In 2025 willen we een ander natuurgebied gaan inventariseren. Onze werkgroep heeft bij haar oprichting in 1974, dus precies 50 jaar geleden, onderzoek gedaan in de baronie van Cranendonck. Samen met het Rijksinstituut voor Natuurbeheer (het toenmalige RIN) deden we destijds een inventarisatie met vang-

die je thuis vervolgens uitgebreider kunt bestuderen. Iedereen is van harte welkom om ons gezelschap te versterken.

potten in het ponyterrein en, ter vergelijking, in de nabijgelegen Gastelse Heide. We zijn in overleg met Staatsbosbeheer om te kijken of we in 2025 een geleedpotigen-onderzoek mogen uitvoeren in de Gastelse heide, een waardevol natuurgebied in onze regio.

In 2024 heeft Annemiek van Dijk een workshop gegeven over het maken van bijenhoeven en heeft Jap Smits een mierencursus gegeven.

Foto: Annemiek van Dijk

Publicaties: tuite.nl/iwg bij de diverse specialismen.

Ledenlijst: tuite.nl/iwg/leden

Plantenwerkgroep

Petra van Leeuwen

Het afgelopen jaar plantenwerkgroepen we weer als vanouds: Op twee maandagavonden per maand trokken we naar buiten!

In samenwerking met de Floristische werkgroep werkten we twee avonden mee aan de inventarisatie van verschillende plots op de Stratumse Heide. Dit in het kader van de adoptie van Gijzenrooi plus Stratumse Heide. Op overige buitenavonden waren we te vinden op 6 verschillende begraafplaatsen in Eindhoven en Waalre. Inspiratie hiervoor haalden we uit de "Stadsflora van de lage landen" van Ton Denters. Op alle begraafplaatsen vonden we Klein vogelpootje!

Voor de 11e keer deden we mee aan de FLORON-

Eindejaars plantenjacht in de winter. Met 2 gastplantenjagers tijdens de excursie telden onze lijsten 1x 14 (in het heempark) en 1x 27 verschillende bloeiende wilde planten (in de wijk Rapenburg)! Made-liefje prikte weer op no 1 dit jaar; de Bohemian Rhapsody onder de bloemetjes aldus Jean-Pierre Geelen in de Volkskrant. In de winterperiode zochten we de verdieping op van de waarnemingen die we deden op de begraafplaatsen. We kijken uit naar een lezing over begraafplaatsflora door Rob Vereijken.

Met een plantenwerkgroep-9-tal hebben we een mooie groep. Iedereen die graag meer wil leren over wilde planten is van harte welkom!

Cursuscommissie

Ursula Elskamp

In 2024 heeft de KNNV afd. Eindhoven 3 cursussen en 1 workshop aangeboden.

Minicursus Tuinvogels herkennen

Er waren niet genoeg aanmeldingen om deze cursus van Rob Aarts en José Walthuis door te laten gaan.

Workshop Bijenhôtels maken

Op 23 maart gingen 9 dik aangeklede deelnemers onder begeleiding van Annemiek van Dijk en Trineke Hofstra aan de slag met het maken van bijenhôtels. Locatie: de werkschuur van Brabants Landschap in Heeze. Van te voren had men zich al kunnen voorbereiden met de toegestuurde achtergrondinformatie van Annemiek. Het was een leerzame workshop waar met veel enthousiasme is gewerkt aan goede en bruikbare bijenhôtels.

Overzicht van bijenhôtels in wording, materialen en gereedschap – Foto: Annemiek van Dijk

Minicursus Nederlandse Mieren

Jap Smits honoreerde als lid van onze vereniging ons verzoek om deze minicursus te geven. Zijn opvolger bij Staatsbosbeheer, Menno Slaats was er op zaterdag 3 augustus ook bij toen deze ééndaagse minicursus met 14 deelnemers van start ging. In de ochtend was het theoretische deel en 's middags de veldexcursie.

Na zijn pensionering heeft Jap zich met name bezig gehouden met de infraorde *Aculeata* (angel i.p.v. legboor), waartoe de familie *Formicidae* (= steekmieren) behoort. In ruim anderhalf uur spijkerde Jap onze kennis bij over mieren, hoe je soorten kunt determineren (bijv. de aan hand van de sprietschacht) en behandelde hij de soorten die we 's middags in het veld zouden tegenkomen, zoals Bosmieren die nestkoepels bouwen.

Ook vertelde hij ons over beheer en behoud van mierensoorten. Zo zijn er Bosmieren die Luizen melken

op dennen. Zo'n boom moet je niet zomaar omkapen, want dat betekent het einde van de mierenkolonie. Er zijn ook mierensoorten die niet tegen verstoring kunnen (cultuurvlieders): die vind je alleen nog in oude heidegebieden met veel humus die met rust gelaten zijn. Na Jap's presentatie was er ruimte voor de vele vragen uit de groep.

's Middags togen we naar De Pan bij Maarheeze, het beheergebied van Staatsbosbeheer waar Jap veel (werk-)tijd heeft doorgebracht en waar hij en Menno daags tevoren de excursie hadden voorbereid, onder meer door vallen uit te zetten.

Tegen 16:30 uur sloten we de cursus af op de parkeerplaats bij de Pan. Ons oordeel was unaniem: deze minicursus overtrof ruimschoots onze verwachtingen. We zijn Jap en Menno bijzonder dankbaar voor deze mooie cursusdag en de uitstekende voorbereiding ervan. Dat de weergoden ons welgezind waren was een extra bonus.

Minicursus Vleermuizen

Augustus is een goede tijd om vleermuizen waar te nemen. In overleg met docent Jos Marcelissen prikten we twee data: voor de lesavond op de 19de en de excursie de 23ste. Er meldden zich 11 deelnemers aan, waarvan één alleen voor de excursie.

Op de lesavond kregen we te horen over:

- De huidige indeling van vleermuizensoorten: in *Yinpterochiroptera* en *Yangochiroptera* (de yin en yang van de vleermuizen dus, op basis van de vorm van het middenoor).
- De bouw: geen achterpoten vanwege het gewicht.
- Waarom vleermuizen nachtactief zijn: dan is er geen zon, dus minder kans op uitdroging en oververhitting.
- De ecologie: de Westeuropese vleermuizen eten insecten die ze m.b.v. echolocatie vangen. De frequentie daarvan is vaak hoger dan 15-20 kHz en voor het menselijk oor moeilijk tot niet (meer) waarneembaar.

Als oefening liet Jos ons de (versterkte!) geluiden van vijf veel voorkomende soorten in onze omgeving horen: om die in onze eigen bewoondingen / associaties te omschrijven en om zo beter te herkennen tijdens de excursie met batdetectors. Deze vijf waren (ongeveer van klein naar groot): de Gewone dwergvleermuis, Watervleermuis, Grootoorvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis.

Tot slot nog twee tips van Jos. Over de aanschaf van een batdetector: je moet toch al aardig wat kennis

hebben van de frequenties van de diverse soorten geluiden die vleermuizen voortbrengen wil je daarmee uit de voeten kunnen. Door mee te lopen met een expert leer je het meest.

En: Niet met sterke zaklantaarns schijnen, want dan verjaag je de Watervleermuis juist.

Natuur Beschermings-Commissie

Jacqueline van Heek

Hoe is het jaar 2024 verlopen voor de NBC?

Wij, de leden van de NBC, Riki Slegers, Rob Aarts en ondergetekende, treffen elkaar regelmatig en één keer schoof onze voorzitter Sjef aan, een hernieuwde kennismaking als oud-lid van de NBC. Verder volgen we de verschillende bijeenkomsten zoals de Stamtafel Biodiversiteit, Groen Café en Symposia.

Een centrale rol hierin speelt Trefpunt Groen Eindhoven met de coördinatoren Nuno Curado en Marlijn van den Broek, en aangesloten groepen. Daarnaast zijn er de nodige digitale contacten met veel leeswerk over lopende en nieuwe projecten.

Wat hield dit allemaal in?

In maart was er de Webinar Omgevingswet

Deze wet is met ingang van 1 januari 2024 na vele jaren onderhandelen en vertragingen ingegaan. Het is een samenhangend geheel dat 26 wetten vervangt waaronder de wet Natuurbescherming. Meer informatie over deze wet is te lezen in het tijdschrift Natura van maart 2024.

Gekoppeld hieraan hebben de gemeenten de taak, een omgevingsvisie op te stellen. Dit document van de gemeente Eindhoven is uitgebreid bestudeerd en besproken binnen het TGE met zijn aangesloten groepen. Een zienswijze is opgesteld daar waar natuurbelangen in de knel komen. Denk aan de groene wiggen en de oevers van de Dommel, het Natuur Netwerk Brabant.

De Stamtafel biodiversiteit

Deze komt jaarlijks vier keer bijeen. Waar liepen we tegenaan in 2024?

De openstelling Wielewaal in het komend jaar, op welke voorwaarden? Maar ook bouwactiviteiten op

De excursie vond plaats in Genneper Parken. De Gewone dwergvleermuis hebben we het meest kunnen zien en horen; verder een enkele Rosse vleermuis, een Laatvlieger en een heel enkele Watervleermuis.

Eikenburg, de Vergeten Tuin, de brug aan achterzijde bij de nieuwe ingang van het Abbe Museum, de parkeerplaats Genneper Parken, appartementen Prinsenjagt, uitbreiding golfbaan Tongelreep, de groenstrook langs de Dorgelolaan, het verloop van de Gender, uitbreiding DAF.

Hoe kan dit alles natuurinclusief? Helaas is het vaak zo: Eerst wordt gekeken naar wat we willen bouwen, en pas daarna wat er aanwezig is qua natuurwaarden en hoe die in te passen. Dit in plaats van “wat hebben we aan bomen, planten, vleermuizen, amfibieën, vogels en hoe kunnen we deze behouden” voor we bouwplannen maken.

Groen Café Eindhoven, groene evenementen georganiseerd door TGE, Bibliotheek E’hv, Art+Tech Society, IVN-VEV, Groendomein het Wasven

Bijna maandelijks zijn er publieksbijeenkomsten met aandacht voor groen, duurzaamheid, natuur in relatie tot de ontwikkelingen in (regio) Eindhoven, met een lezing en aansluitend vragen en discussie.

Drie Symposia “Licht op Rood Licht op Groen”, in het kader van de groeiopgave Eindhoven en het behoud van groen in de bebouwde omgeving

Met als organisatoren het TGE, Architectuur Centrum Eindhoven, van Abbe Stichting, Biotope City. Zij zoeken samenhang vanuit de ecologie, cultuurhistorie, verdichting. Eén van de sprekers was Karin Albers met de voordracht “Kansen voor een Natuurinclusieve stad”.

Waar boeken we natuurwinst? Laten we ook naar successen kijken in het jaar 2025 en blijven monitoren. Iedereen kan meedoen:

eindhovenduurzaam.nl/natuurpuntenkaart.

Publiciteitscommissie

Jan Lanthers

De publiciteitscommissie is voor het eerst bijeen gekomen in februari 2024. Er waren toen 5 leden die allen gevraagd werden om een bijdrage te leveren aan de verzorging van een betere publiciteit in de media en op internet.

Vooral op internet wordt publiciteit steeds belangrijker om meerdere personen van allerlei leeftijden te bereiken. We hebben natuurlijk al geruime tijd een website, we zijn erin geslaagd deze te verbeteren door er met meerdere commissieleden naar te kij-

ken. Ook hadden we een pagina op Facebook, deze wordt beheerd door Maxine, zij heeft hier in de loop van het jaar veel nieuws in aangebracht. Er staan nu allerlei nieuwtjes op en al onze activiteiten voor cursussen en lezingen. We hebben op dit moment 133 volgers die via deze weg regelmatig updates ontvangen. Ook heeft ze een Instagram pagina gestart om ook jongere leden en niet-leden beter te informeren.

We hebben onze leden gevraagd om nieuwtjes, foto's en bijzondere waarnemingen te melden om die ook te kunnen publiceren. Voorlopig heeft deze oproep nog niet veel resultaat opgeleverd. In december is Sabine toegetreden tot de commissie. Het is de bedoeling dat zij onze digitale nieuwsbrief gaat verzorgen, we denken hiermee te kunnen beginnen in

begin 2025. De e-mail service die onze ledenadministrateur Ludy Aarts nu aanbiedt zal dan worden vervangen door berichten via de nieuwsbrief. Die kunnen we ook naar mensen en instanties sturen die geen lid zijn van de afdeling en heeft dus een groter bereik. We kunnen de nieuwsbrief verzorgen dankzij een mogelijkheid die ons wordt geboden door het landelijk bureau, gekoppeld aan de ledenadministratie.

We hopen onze activiteiten nog te kunnen uitbreiden in de toekomst.

Jan Schellekens, Martien Helmig, Leon Dings, Jan Lanter, Maxine Derksen, Sabine Meersseman.

Excursiecommissie

Natascha Jaegers

We hebben in 2024 zo'n 20 excursies georganiseerd, helaas hebben we enkele daarvan afgelast vanwege slecht weer en persoonlijke omstandigheden.

Ook in 2024 hebben enkele KNNV'ers met specifieke kennis excursies geleid. In het voorjaar Achilles Cools in het gebied De Liereman, en Wim van der Ven door het Bunderbos. In het najaar Ton Hermans langs de paddenstoelen op landgoed de Wielwaal en Petra van Leeuwen door het heempark frater Simon Deltour en de Gennepark parken. Heel erg bedankt voor deze fantastische excursies.

Helaas heeft Annemieke van Vucht, na ruim acht

jaar waarvan vier als voorzitter, afscheid genomen van de excursiecommissie. Bedankt voor de geweldige inzet al die tijd. Freek Smedema is lid geworden van de excursiecommissie, een heel fijne aanvulling.

Wij nodigen alle KNNV-leden die hun expertise willen delen tijdens een wandeling/excursie van harte uit contact met ons op te nemen, zodat we samen een en ander kunnen regelen. Dank aan iedereen die ons het afgelopen jaar geholpen heeft!

Rob en Annemieke van Vucht, Jacques van Kessel, Freek Smedema en Natascha Jaegers.

Toekomstverkenningcommissie

Sjef Ernes

Het elan dat de vereniging had ervaren op haar 75 jarig bestaansfeest in 2021 had negen maanden later de geboorte tot gevolg van een vernieuwingsgezind groepje met de geuzennaam 'prikkelcommissie', later Innovatie Commissie genaamd.

Al vrij snel lag er concreet initiatief: het adoptiegebied Gijzenrooi in samenwerking met Brabants Landschap waarbij alle werkgroepen een bijdrage leveren aan inventarisaties als input voor ecologisch gebiedsbeheer aldaar. Een tweede initiatief was verkenning van de opzet van een 'contactgroep jongere leden'. Inzet van social media voor PR volgde snel.

Helaas werd de IC steeds meer in beslag genomen door ook eigenaar te worden haar eigen idee van adoptie Gijzenrooi wat vertragend werkte. De IC liep vast. Ook merkte de IC hoe structuur en aanbod versteend (b)lijken te zijn binnen de vereniging.

Eind 2023 zette het inmiddels vernieuwde bestuur de IC en haar belang voor de vereniging weer prominent op de agenda. De vergrijzing en de krimp van de werkgroepen, de zorg om een natuurgroei wereldwijd en lokaal, het gebrek aan handjes aan de kar en onze hardnekkige onzichtbaarheid en onbekendheid waren meer dan genoeg reden om de toekomst centraal te stellen op de bestuursagenda. De Innovatiecommissie werd omgedoopt naar Toekomst Verkenning Commissie en enthousiast uitgebreid van 5 naar 10 leden, waarvan 1 lid echter om spijtige redenen moest afhaken, nog voordat we begonnen waren.

De Toekomst Verkenning Commissie (TVC) ging in april 2024 van start met een strak geregisseerd plan van aanpak. Slechts 4 bijeenkomsten zouden moeten convergeren naar een consistent, realistisch en vooral op consent leunend eindadvies aan het

bestuur hoe de vereniging toekomstbestendig kan blijven.

De 1e sessie werd besteed aan het uitdiepen van wat eigenlijk de werkelijke toekomstzorgen zijn. Pas in de 2e sessie mocht nagedacht worden over oplossingsrichtingen! Daar kwamen vijf clusters uit die in groepjes van 2 als huiswerk werden meegegeven. Elk groepje mocht zelf bepalen hoe ze hun cluster zouden uitwerken, met benutting van internet, ervaringen van anderen, interviews, lectuur enz.

In de 3e sessie, na de zomer, werden de bevindingen in de 5 clusters bijeengebracht. Die zijn omgezet in evenzoveel uitdagende denkrichtingen met daarbij concrete suggesties hoe hier de komende 4 jaar aan te werken. Besloten werd om de uitkomst voor te leggen aan de leden zelf alvorens tot een definitief advies te komen.

Op 12 oktober is de ledenraadpleging gehouden en zijn de 5 denkrichtingen gepresenteerd en verrijkt met reacties en suggesties van de leden zelf. In haar 4e en laatste sessie heeft de commissie alle input omgezet in een reeks van adviezen aan het bestuur. Het advies omvat de volgende suggesties:

1. Benut het groei- en participatie potentieel onder betrokken mensen (waaronder jongeren) met natuur-gerelateerde zorgen en interesse rondom stikstof, mest, waterkwaliteit, lucht, milieu en klimaat. Deze mensen worden lid van aantrekkelijke natuurverenigingen zoals wij. Waar Biodiversiteit en Natuurbelangenbehartiging op de agenda staat. Wij kunnen hen die plek bieden, waarbij (nieuwe) kennis en diepgang gevonden wordt, met dieper begrip van samenhang. Onze participatie in Trefpunt Groen Eindhoven en onze landelijke koepelactiviteiten bieden aanknopingspunten om natuur een stem te geven.
2. De huidige werkgroepen zijn soorten-gericht. De kennis in onze werkgroepen moet overgedragen en geborgd kunnen worden. Wegleren is dat genoemd. Tegelijkertijd uitdagend als vragen komen vanuit een bredere interesse voor biodiversiteit, ecosysteem begrip en complexe vraagstukken daaromheen. Biodiversiteit als nieuwe thema-groep? In interactie met de bestaande werkgroepen, lezingen, cursussen en excursies.

3. Biedt ruimte voor vernieuwende aanpak door de jongere generaties zelf. Die is eigentijds, prikkelend vernieuwend, zo hebben we gemerkt. Met eigen vragen, interesses en hun (beperkte) ruimte voor tijd en inzet. De vereniging moet de beweging maken naar de jongeren toe, als facilitator voor hen. Een op te richten contactgroep 'jongere generaties' mag dat zelf aangeven. Er zal overlap zijn met 1. en 2.
4. Promotie moet centraal staan bij alles wat we doen. Treedt uit je eigen bubbel. Er is behoefte aan een digitale nieuwsbrief voor leden en niet-leden naast ons eigen clubblad. We kunnen promotie samen doen met anderen, met accent op waar wij complementair zijn aan hen en andersom. Voorop staan de IVN's als onze meest voor de hand liggende groene bondgenoot om zichtbaar en bekend te zijn. Heb aandacht voor de beroeps- en wetenschappelijke onderwijswereld en haar potentieel voor onze vereniging.
5. Er zijn concrete suggesties gedaan om een vereniging KNNV 2.0 te worden. Sociaal contact in beleving, inspiratie, in delen van ervaringen, samen klussen doen (een klussenlijst?). Een welkomcommissie, nieuwe vormen van lezingen en 'wegleren'. En minstens 1x per jaar een verenigingsevent.

Het bestuur is aan zet. Voorop staat dat wat nu goed loopt en gewaardeerd wordt blijft bestaan, zoals excursies, lezingen en cursussen. Met nieuwe mensen vanuit de gesignaleerde groeipotenties uit 1, 2 en 3 komt verandering vanzelf, verandering is nimmer een doel op zichzelf. Er is door de TVC een stip op de horizon gezet waar we willen staan over pak 'm beet 4 jaar. Met biodiversiteit en belangenbehartiging op de agenda, met een aparte contactgroep voor jongere generaties, met samenwerking op gebied van PR en zichtbaarheid. Met vernieuwende vormen van wegleren. Met meer samendoen, samen beleven. Omdat de natuur ons boeit, verwondert, bindt en ons nodig heeft!

José Walthuis, Trudy Mennen, Hans van Sprang, Geert Bode, Jan Schellekens, Han Monteiro, Rob Wolters, Leonhard Schrofer en Sjef Ernes.

Excursies

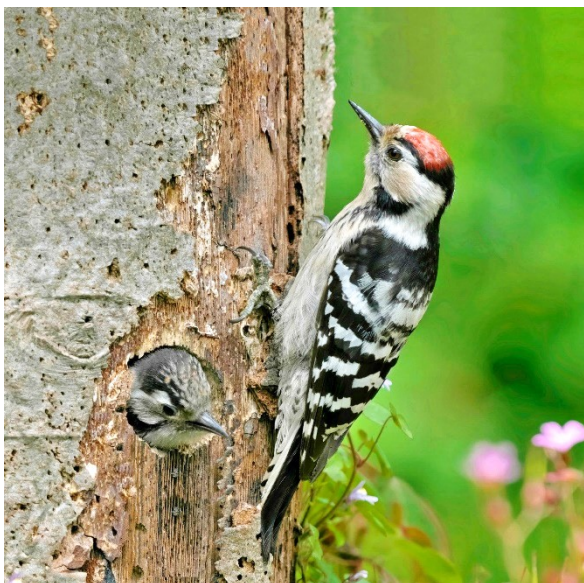
- **Aanmelden bij de excursieleider is noodzakelijk, tenzij anders is aangegeven.**
Er kan immers een kleine wijziging zijn, en vervoer kan aangepast worden. En mocht een excursie niet doorgaan, dan kunnen degenen die zich hebben aangemeld worden ingelicht.
- Mogelijk worden er tijdens een excursie foto's gemaakt waar deelnemers op staan.
Als u daar bezwaar tegen heeft, wilt u dat dan kenbaar maken.
- Zorg voor proviand (eten en drinken) en neem regenkleding mee, evt. laarzen.
- En natuurlijk.... een veldkijker, een loepje, je favoriete boek om iets in op te zoeken.
- Let bij colonne rijden altijd op degenen die volgen, dit om elkaar niet uit het oog te verliezen.
- De chauffeur kan de route ontvangen van, of vragen aan de excursieleider.
- Ook niet-KNNV-leden zijn van harte welkom.
- Het KNNV-principe is: We leren van en ontdekken met elkaar, ieder brengt het hare of zijne in.

Za 22 mrt - Excursie naar het Leudal

Thema: Beekdal
Leiding: Freek Smedema, 06-15062383, en Natascha Jaegers, 06-41780780
Start: 9:00 uur - Gerardusplein Eindhoven (parkeerplaats zuidzijde) of
10:00 uur - Bezoekerscentrum Leudal, Roggelseweg 58, 6081 NP te Haelen
Duur: Tussen de 6 (halve dag) en de 13 kilometer (hele dag)
Ter plekke wordt, in overleg, besloten hoeveel kilometer we wandelen. Je kunt altijd voor de kortere route kiezen, na de eerste zes kilometer zijn we weer in de buurt van de parkeerplaats (met horeca). Houd daarmee wel rekening met samenrijden.
Aanmelden: Via de KNNV-website of per mail: excursie@eindhoven.knnv

Het Leudal is een uitgestrekt natuurgebied van ongeveer 900 hectare, waarvan 500 hectare als reservaat wordt beheerd door Staatsbosbeheer. In dit gebied bevindt zich de prachtige Sint Ursulamolen, ook bekend als de Leumolen. Het dal is een hooggelegen natuurgebied op de westelijke oever van de Maas. De route voert door het mooie, typische rivierweidelandschap langs de loop van de Tungelroysebeek en de Zelsterbeek.

De beekdalen in het Leudal zijn schilderachtig en worden gekenmerkt door natuurlijke bossen met Hazelaars, Berken en Wilgen. In de loop der eeuwen heeft het water diepe insnijdingen in het landschap gevormd, resulterend in ravijnachtige structuren. Op de overgang van hogere naar lagere gronden hebben regenstromen holle wegen uitgesleten. Het gebied is rijk aan vogels, waaronder IJsvogel, Grote gele kwikstaart en 5 soorten Spechten.

Kleine bonte specht met jong – foto: Gerard Vos

Za 5 apr – Voorjaarswandeling in het Savelsbos in Limburg

Thema: Voorjaarsvegetatie en vogels
Leiding: Freek Smedema, freek.smedema@hetnet.nl
Duur: Hele dag
Tijd: 9:00 uur - Gerardusplein Eindhoven (parkeerplaats zuidzijde) of
10:30 uur - Parkeerplaats kruising Julianaweg – Bukel in Sint Geertruid
Aanmelden: Via de KNNV-website of e-mail: excursie@eindhoven.knnv.nl

Het Savelsbos is één van de mooiste natuurlijke helingbossen van Zuid Limburg met een grote variatie aan inheemse loofbomen. Het bos is verder bekend om zijn prachtige voorjaarsflora met onder andere Daslook en Bosanemonen. Daarnaast komen er veel verschillende vogelsoorten voor.

Het gebied wordt gekenmerkt door steile hellingen en grubben: smalle en steile droogdalen die ontstaan zijn in de ijstijd. Ook bevindt zich midden in het bos een oude vuursteenmijn.

Kortom: een prachtig gebied met veel natuur en een rijke geschiedenis.

Za 3 mei – Excursie naar de Meinweg

Thema: Landschap, Vogels, Flora
 Leiding: Rob en Annemieke van Vucht, 0499-398897
 Duur: Hele dag, rond 17:00 uur terug
 Tijd: 9:00 uur, Gerardusplein, Eindhoven
 Aanmelden: Via de KNNV-website of per e-mail aan excursie@eindhoven.knnv.nl

In Nationaal Park De Meinweg (grotendeels ook Natura 2000-gebied) treffen we een veelheid aan landschappen aan: heide, hoogveen, beekdalen, broekbossen, loofbossen en (productie)naaldbossen. Dit alles in een terrassenlandschap waar de loop van de Maas in de loop der tijden heeft gezorgd voor hoogteverschillen tussen relatief vlakke gedeeltes.

Naast een grote variatie in flora biedt dit gebied als we geluk hebben ook de kans om bijzondere fauna zoals adders tegen te komen. Daarnaast leven er ook vele soorten reptielen en amfibieën. De noordoosthoek, aan drie kanten omgeven door Duitsland, staat

bekend als het Wolfsplateau, met een hoogte van 80 meter boven NAP. Het is in cultuur gebracht en aan de rand ervan lag de laatste Nederlandse staatsmijn, Beatrix, die nooit echt gefunctioneerd heeft. Dit stuk valt weliswaar buiten het Natura 2000-gebied maar is een bekende pleisterplaats voor trekvogels, vooral ganzen.

We maken een wandeling van ca. 9 km door het noordelijke deel, de Herkenbossche Heide, tot dicht bij het Wolfsplateau. We komen daarbij o.m. langs de fotogenieke Rolvennen, omringd door natte vegetatie.

Zomerprogramma 2025 van de Floristische Werkgroep Eindhoven

km-hok	Voorjaar	Zomer	Veldnaam	Coördinaten	Verzamelaarsplaats
164-385	15-04	24-06	Opwettense molen	164,787 - 385,509 N51.45857° E5.52802°	Wolvendijk bij fietsoversteekplaats
163-385	22-04	01-07	Rioolzuivering	163,123 - 385,416 N51.45776° E5.50409°	Ingang rioolzuivering
162-385	29-04	08-07	Begijnbroek	162,601 - 385,614 N51.45954° E5.49657°	Hoek Amazonelaan / Wasvenpad
161-385	06-05	15-07	Oude toren	161,619 - 385,126 N51.45517° E5.48244°	Ingang begraafplaats
164-382	13-05	22-07	Boothuis	164,616 - 382,618 N51.43259° E5.52549°	Brug over Eindhovens kanaal bij boothuis
163-382	20-05	29-07	Burghplan	163,165 - 382,851 N51.43470° E5.50463°	zuid-oosthoek kadebrug kanaaldijk zuid
164-381	27-05	05-08	Riel	164,446 - 381,624 N51.42366° E5.52302°	Kapel
163-380	03-06	12-08	Kanunnikensven	163,464 - 380,880 N51.41699° E5.50888°	Hoek Kanunnikensven Heezerweg
	10-06		Ijsbaan Nuenen	166,050 - 388,385 N51.48440° E5.54630°	Hoek Broekdijk -De rijt
	17-06		Vloweitje	165,345 – 383,165 N51.43749° E5.53599°	Zeggenweg Eindhoven
(2)		19-08	Graag een voorstel		
(2)		26-08	Graag een voorstel		
		02-09	Afsluiting Eindhoven	160,300 – 380,370 N51.41244° E5.46339°	Hoofdingang HTC, Parkeerplaats Prof. Holstlaan

(*2) Voor deze datum kunnen we nog een voorstel gebruiken.

Voor actuele bijeenkomsten en kaarten zie: wvdven.nl/Agenda/floragenda.htm

Agenda 2025 Werkgroep Micro-hydrobiologie KNNV afd. Eindhoven en NGVM afd. Zuid

Onze bijeenkomsten zijn op de 1ste en 3de maandag van de maand, van 19:30 tot 22:00 uur.
In gebouw D'n Aard, Ariëspad 5, 5503EZ, Veldhoven

Data

Jan 6 en 20, feb 3 en 17, mrt 3 en 17, apr 7 en 28.
Mei t/m augustus zomerreces, met daarin op 31 mei onze jaarlijkse microscopiedag in Valkenswaard.
Sept 1 en 15, okt 6 en 20, nov 3 en 17, dec 1 en 15.

Op deze werkvondten wordt water bestudeerd dat door de leden is meegebracht. Als daar aanleiding toe is kan in overleg een avond aan een ander onderwerp worden besteed.

Eenieder is op een werkvondt welkom, vooraf graag even melden bij Joost van de Sande, 0497-591547, joost.snd@gmail.com

Excursies van de Vogelwerkgroep

Datum	Gebied	Vertrek	Tijd	Contact
Za 8 feb	Waaltocht	Orionstraat	9:00 uur	Martien
Zo 23 feb	Kraayenbergse plassen	Orionstraat	9:00 uur	José
Za 15 mrt	Geijsteren	Wolvendijk	9:00 uur	José
Za 29 mrt	IJsseltocht	Orionstraat	8:30 uur	Martien
Za 12 apr	Logtsebaan	Orionstraat	8:00 uur	Marjan
Za 3 mei	Meinweg (ook KNNV-excursie)	Gerardusplein	9:00 uur	Annemieke en Rob
Za 24 mei	De Groene Jonker (Nieuwkoop)	Orionstraat	8:00 uur	Martien

Contactpersonen

Martien Helmig	06 - 51435582	m.helmig@bbhmail.nl
Annemieke van Vucht	0499 - 398897	annemiekevanvucht@kpnmail.nl
Wim van de Meugheuvel	06 - 30127405	wim@vandemeugheuvel.nl
José Walthuis	06 - 48776774	jose.walthuis@kpnmail.nl
Marjan	06 - 22873950	mvanstratum@hotmail.com

Verliefde Bijeneters – foto: Gerard Vos

Cursussen

Determineren van (schijn)grassen

Docent: Ton Hermans

Lesavonden

Maandag 2 juni en donderdag 5 juni 2025

20:00 – 22:00 uur

Gebouw D'n Aard, Ariespad 5, 5503 EZ Veldhoven
(s.v.p. niet parkeren op Ariespad)

Excursies

Zondag 15 juni en zondag 22 juni 2025

9:30 – 12:30 uur

Locaties nog nader te bepalen.

Veel natuurliefhebbers zijn geïnteresseerd in planten. Om informatie te vinden over een bepaalde plant, moet je eerst de naam achterhalen. Dit heet determineren. Bij het op naam brengen van planten worden de grassen vaak overgeslagen. Er wordt met een grote boog om alles wat op gras lijkt heen gelopen. Dat dit ten onrechte is, leer je tijdens deze cursus. Grassen en schijngrassen zijn goed op naam te brengen en bovendien zijn bloeiende grassen (en ook schijngrassen) ontzettend mooi.

Italiaans raaigras - *Lolium multiflorum*

Gewone veldbies - *Luzula campestris*

Op de eerste avond komen de schijngrassen aan bod. Dit zijn soorten die op het eerste gezicht sterk lijken op grassen maar niet bij de Grassenfamilie horen. Ze horen bij de Cypergrassenfamilie of bij de Russenfamilie. De tweede avond gaan we de echte grassen leren determineren.

Tijdens de excursies wordt het geleerde in praktijk gebracht.

Nadere info

Voor deze cursus heb je de Heukels' Flora 24e druk en/of de Flora van Eggelte 14e druk nodig. Verder is een loep die 10x vergroot noodzakelijk.

Prijs per persoon (inclusief koffie en thee)

€ 45 voor KNNV- en IVN-leden

€ 60 voor niet-leden, incl. KNNV-lidmaatschap tot eind 2025.

Aantal deelnemers: max. 20.

Opgave

Tot en met zaterdag 24 mei 2025, via de website eindhoven.knnv.nl. Na je aanmelding ontvang je een bevestigingsmail met de betaalgegevens.

Hangende zegge - *Carex pendula*

Glanshaver - *Arrhenatherum elatius*

Excursieverslagen

Nieuwjaarswandeling op 12 januari

Tekst: Jan Lanthers

Foto's: Ludy Aarts

Een verrassend grote groep van 40 deelnemers treft zich om 10:00 uur bij de Vresselse Hut, uitvalsbasis voor een mooie wandeling door het natte Vresselse Bos. Dit bos (250 ha) is van oorsprong een door hertog Jan II van Brabant aan de bewoners van Sint Oedenrode in 1311 in gemeenschappelijk gebruik gegeven stuk grond. Staatsbosbeheer heeft het begin 20e eeuw verworven en als werkverschaffingsproject ontgonnen tot productiebos. Het bos is vooral bekend om zijn prachtige ven De Hazenputten. Waar die naam vandaan komt is niet bekend, de naam duikt pas in 1670 voor het eerst op in analen van Sint Oedenrode.

De Hazenputten zijn door onze eigen KNNV werkgroep Micro-Hydrobiologie in 2017 nog uitvoerig bemonsterd en een jaarlang gemonitord. Vraag gerust het rapport op bij Harry Nouwen!

Bij de Hazenputten namen we de Watersnip waar, wat natuurlijk een enorm enthousiasme ontlokt. De wandeling doorkruist zowel het bos - met veel grove den - als ook het hoger gelegen bos-vochtige heide gebied met zijn vennen. Het gebied biedt huis aan o.a. Groene Specht, Ransuil en Zwarte Mees en

ook de Schotse hooglanders ontbreken niet in het plaatje. Het gebied is behoorlijk nat maar dat hield niemand tegen.

Bij terugkeer trakteerde het bestuur traditioneel op erwtensoep/tomatensoep en worden de vele geanimeerde gesprekken voortgezet. Een geslaagd begin van het nieuwe jaar. Dat, volgens de voorzitter in zijn praatje, een mooi en inspirerend jaar belooft te worden. Niet onterecht, gezien de opkomst en daarbij de grote groep nieuwe - en vooral ook wat jongere - gezichten. Gelukkig Nieuwjaar!

Excursie Vogelgroep naar Hageven en Plateaux, op 1 december

Hans van Sprang

De excursie begonnen we bij bezoekerscentrum De Wulp van het Belgische Natuurpunt.

Het vriest, net iets harder in België dan in Nederland lijkt het, want naarmate we vanuit Waalre verder zuid komen neemt de temperatuur af. Als we dan ook langs de eerste plasjes lopen op weg naar de kijkhut bij het Hageven zien we daar ijs op liggen. Gelukkig is het ven wel ijsvrij, maar het biedt wel een onwezenlijke aanblik. Anders dan bij vorige bezoeken is de hele oever en een flink stuk daaromheen aan de kant van de kijkhut helemaal kaal. Grote wielsporen wijzen op recent kap en sleepwerk. Maar waarom? In ieder geval is de rust verstoord en zien we een Kuifeend en drie Wintertalingen geflankeerd door een Meerkoet op een normaal toch veel drukker wateroppervlak.

We starten de toer langs de Dommel en ook daar is weinig te zien, drie vrouwtjes Wintertaling die snel over de dijk heen wippen naar het Hageven waar we de mannetjes al hadden gezien en het irritante roepen van een Waterral zijn de meest opvallende gebeurtenissen tijdens dit stuk van de wandeling. Aan het einde van dit traject kon je voorheen met een brug over de Dommel maar moet je al een tijdje rechtsaf om verderop bijvoorbeeld via een hangbrug de Dommel te passeren. Maar we gaan toch wel even op de brug staan kijken om te genieten van het uitzicht op de rietlanden aan de andere kant.

Daar loopt iemand in het riet, kijk hij gaat door een poortje, komt onze kant op en klimt over het hek. Een medewerker van natuurpunt. Hij was de wildcamera's gaan controleren en blijkt een bron van informatie over het gebied. Die kaalslag was gedaan omdat men daar het ven wat wilde vergroten en de afgegraven grond gebruiken om de dijk tussen Dommel en ven te versterken want die was dit jaar doorgebroken en het ven was leeg gelopen. Alleen de grond is te veel vervuild en nu kunnen ze dus niet afgraven en moet er zand van buiten komen voor de dijk. Of de dijk was ingestort door graafwerk van bevers weet ik niet maar die hadden ze ook erg veel en met veel schade tot gevolg. Net als door de wilde zwijnen. Voor de vogelgroep van belang was de mededeling dat ze het gebied waar we nu op uitkeken hadden afgeroosterd tegen de wilde zwijnen (nee, niet de wilde zwijnen geroosterd) om de Woudaap te beschermen in de broedtijd. Ja, er broeden een Woudaap en ieder jaar ook zeker 4 roerdompen. En in dit jaargetijde was de Klappekster weer aanwezig, recent door hem gezien verderop bij een ven.

We lopen door en steken de Dommel over via de houten hangbrug, maar dat is wel een winters avontuur, omdat de planken van de brug deels van een laagje ijs voorzien zijn. Vooral bij het eerste stuk waar je je moet vasthouden aan kabel-relingen als je naar beneden loopt is het goed uitkijken en glijden je voeten een paar keer weg. Zonder ongevallen overgestoken. Verderop is bij een ven een mooi overzichtspunt waar je rondom kan uitkijken. Daar willen we koffiedrinken maar zien we ook meteen de Klappekster zitten, mooi in een den. Die blijft in de buurt rondvliegen terwijl we daar zitten en dat geeft ook aan hoe fijn de plek is.

De Klappekster – Foto: Gerard Vos

Na de koffie lopen we nog een stuk verder een op het moment dat we bijna de weg bereiken die langs de plateaux loopt en die we meestal terug nemen, besluiten we spontaan geen zin te hebben om die saaie route te volgen en keren we gewoon om. Zelfde weg terug. Geen Klappekster meer, wel Buizerd en Torenvalk gezien. Maar eigenlijk weinig vogels te horen of te zien. De hangbrug is weer een ontdooide saaie oversteek geworden. We eten nog wat op de oude brug over de Dommel en horen de tegenwoordig overal aanwezige Cetti's zanger voor we naar de auto terug gaan. Ook hier weinig nieuws, alleen storen we blijkbaar een Havik die vlakbij het punt waar we weer de Dommel oversteken geruisloos tussen de bomen door wegvliegt.

Op een dag met weinig vogels wordt er vanzelf meer gesproken onderling. Dit keer veel over de toekomst van de vogelgroep, of je meer en jongere leden erbij zou willen hebben en hoe je dat zou kunnen bereiken. De visies variëren van niet te groot worden, want een groep van 8 die meewandelt is prima, via de observatie dat iedere keer wisselende aantallen mensen zich afmelden tot de noodzaak om iets meer leden te hebben zodat je wel elke keer 8 of 10 men-

sen hebt die meegaan. Daarna kwam er ook de vraag hoe dit voor de hele KNNV in de regio is en of daar niet meer werkgroepen zijn die minder leden krijgen. Ook dat was een leuke discussie maar een andere keer daarover meer.

Het is voorjaar als we de auto weer bereiken, de jas kan los en de zon schijnt volop. Een schitterende dag om buiten te zijn en leuk als je dat kan delen met collega vogelliefhebbers.

Winterse excursie naar Banisveld en Kampina op 18 januari

Rob Aarts

Wij, Natascha, Freek, Annemieke en Rob startten onze excursie vanaf de parkeerplaats aan de Brinksdijk in de gemeente Boxtel, een uitstekende uitgangspositie voor mooie verkenningen van de gebieden Banisveld en Kampina. Beide gebieden, zo vertelde Natascha bezitten een rijke historie, waarbij de Kampinase heide gespaard bleef voor ontginningen en het Banisveld nog redelijk recent werd onttrokken aan de intensieve landbouw waarbij de bouwvoor werd afgegraven en de mineraalarme ondergrond weer tevoorschijn kwam. In relatief korte tijd ontstond nieuwe natuur van formaat als overgang van de Midden Brabantse leembossen van de Mortelen via het Beerzedal met o.a. prachtig moerasbos naar de Kampinase heide. Niet voor niets Nationaal Landschap Het Groene Woud. Topnatuur met mooie gradiënten om in rond te zwerven en te verdwijnen om weer te verschijnen zonder één medemens te hebben ontmoet.

We wandelden via de Brinksdijk richting het Beerzedal en genoten direct van de mystieke mistige omstandigheden en de opvallende stilte, terwijl hier en daar opdoemende grote zilvereigers nog een extra schimmige dimensie toevoegden. We beseften dat deze omstandigheden zeker geen uitmuntende lijst met levende have zouden opleveren, maar we konden wel de totale windstilte, de schimmige silhouetten van de bomen en de in de nevel verdwijnende waterpartijen in het winterse Banisveld beleven. Dat is wat deze wandeling dan ook bedoelde, een winterse beleving.

Bij de brug over de Beerze ontdekten we overigens naast enkele foeragerende Goudhaantjes en roepende Boomklevers nog een ander fenomeen, IJshaar, dat onder heel specifieke omstandigheden te zien is. Net onder 0° Celcius en onder zeer vochtige omstandigheden produceert een speciale schimmel in dood hout via zijn stofwisseling o.a. water, dat naar buiten wordt geperst en bevroert. Nog nooit eerder gezien, zo zie je maar weer wat zo'n wandeling kan opleveren.

We trokken verder richting Kampina via de cultuurhistorische landbouwenclave Balsvoort. Vanwege de modder geen sinecure, maar voor geharde KNNV'ers

Het ijshaar – foto: Ludy Aarts

slechts een uitdaging. Ondanks de stilte als fysisch fenomeen en de zoals Natascha mooi verwoordde, verstillings emotie op de heide, moet mij van het hart dat hier eerder sprake is van de Kampinase pijpenstro dan van de Kampinase heide. Stikstof dus. Politiek onvermogen, onwil en gebrek aan kennis door de jaren heen in directe relatie tot de machtigste lobby in dit land zijn hiervan de oorzaak. En niet alleen hier.

Het laatste stuk ging vanaf de Hoeve Kampina richting de Beerze waarlangs we konden genieten van de fantastische meandering in deze beek, een waar pareltje in de route. Via het ijzeren bruggetje over de Beerze zetten we de terugtocht in via de Koevoortseweg en Banisveld langs de uitkijktoren, met onderweg nog een grote groep Kolganzen.

Na half mei kun je vanaf de toren al enkele jaren het wel en wee volgen van een paar Grauwe klauwieren in de begroeiing. Een mooi vooruitzicht voor een volgende keer. Verdere wandelroutes en informatie over de beide gebieden zijn te vinden bij Natuurmonumenten. Kampina en Banisveld behoren tot meest gevarieerde natuurgebieden in Noord-Brabant. Deze excursie verdient zeker navolging, ook in andere jaargetijden.

Met dank aan Natascha voor de vooral ook gezellige excursie en in de hoop voor wat meer deelname de volgende keer.

Pestvogels in een majestueus zijden pak

Achilles Cools

Zodra iets onze aandacht heeft gegrepen, ons in beweging brengt en aanzet tot kijken, kunnen we vragen gaan stellen. De vogel zuigt onze aandacht op en spiegelt die naar ons terug. Het weerhoudt ons van de mogelijkheid om daadwerkelijk met de vogel, en met iets anders dan onszelf in contact te treden. Hoe is het om zeldzaam te zijn? Hoe zou het voelen om een pestvogel te zijn. Geen pester die zelf ook gepest wordt. Maar een mooie verschijning in een zijden verenpakje. Slechts zelden zakken deze schoonheden af naar onze contreien. Een winter met pestvogels vergeet je nooit. Als er pestvogels in de buurt zitten, gaat het hart sneller slaan. Een kleine invasie van pestvogels was gemeld aan de pastorie, in dichte struiken van Gelderse rozen en dwergmispels, geladen met rode bessen. Een vijftiental pestvogels hadden dit ontdekt en bleven tot alles op was. Hun fijne zilverrinkelede roepen klonken als ijskristallen. Angst voor mensen kennen ze nauwelijks, aan mensen zijn ze niet gewend, in de taiga zien ze die niet. Aan stadsdrukke storen ze zich evenmin. Wij stonden er met vijf mensen op slechts tien meter vandaan naar te kijken. Verwonderd over hun fluwelen pakje, versiert met gele omzoming aan staart en vleugels, een extra sieraad van rode lakplaatjes, en een heel voorname kuif. Verwondering is niet meteen te vatten, het is anders dan verbazing, het gaat om het doorbreken van de vanzelfsprekendheid. Verwondering is een positieve emotie die ontstaat uit een kennismaking met iets dat veel omvangrijker is dan de eigen identiteit. Wie leert verwonderen, glimlacht vanzelf.

Mijn zoontje van vier was mee en liep op de dwergmispels af. Hij wist nog niet dat vogels bang zijn van mensen. Op zijn ooghoogte stond een laag muurtje dat hen scheidde, anders had hij het gewaagd om zo'n mooie vogel te pakken. De dieren hadden geen vrees en alleen belangstelling voor bessen. Ze slikten ze geheel in.

Een pestvogel eet driemaal zijn eigen gewicht per dag aan bessen. In de winter kan dat dagelijks oplopen tot tegen de duizend. Een eenzijdig dieet voor deze gulzigste besseneter onder de vogels die zijn snavel tot zeven centimeter wijd kan opensperren. Dat is behoorlijk voor zijn formaat. Zelfs kleine sierappeltjes of een rozenbottel krijgt hij erdoor. Een bessenmaaltijd spoelt makkelijk weg met drinken, en een van zijn truckjes is dat hij soms sneeuwvlokken uit de lucht vangt.

Vruchten etende vogels zijn op basis van ultravioletstralen in staat om de rijpheid van bessen te bepa-

len. Bessen willen graag opgegeten worden omdat vogels de verspreiding van hun zaden bevorderen. Bessen zijn vaak fel gekleurd, ze groeien bij massa's op plaatsen waar vogels er gemakkelijk bij kunnen, en ze laten zich zonder tegenwerking in de bek nemen. De vogels scheiden de bessenpitten uit nadat ze door de darm zijn gegaan, zodat ze op een behoorlijke afstand van de moederboom op de grond vallen. Zo zorgen ze ervoor dat bessenstruiken overal kunnen opduiken.

Als aanpassing aan gefermenteerde bessen hebben pestvogels het speciale vermogen om alcohol af te breken. Hun lever is in staat om vier keer meer alcohol te verwerken dan wij dat kunnen. Bessen bevatten een grote hoeveelheid water en zeer weinig vaste stof. Bijgevolg worden ze snel en gemakkelijk verteerd, en poepen de vogels die nog geen vijf minuten nadat ze zijn ingeslikt alweer uit. De kleine pitjes zijn onbeschadigd het spijsverteringskanaal gepasseerd en zijn nog kiemkrachtig. Sommige kiemen zelfs beter als ze door een vogelmaat zijn gegaan.

Niet alleen wij stonden te kijken naar die pittenpoepende besseneters. Er was nog meer volk op afgekomen. Zoiets wordt rond verteld en lokt publiek. Er waren die maand pestvogels in heel het land, vooral rond bessenstruiken bij huizen. Ze zijn niettemin vaak dronken en worden weleens slachtoffer van het verkeer, van katten en van spiegellend glas. Daarop volgt snel het besef: hoe is het mogelijk? Ze komen van zo ver om hier te verongelukken, om dood te vliegen tegen glas. Dit is juist het overstijgende, een spiegel waarin we plachten door te dringen gaat verder dan de eindige dingen waaraan we gebonden zijn.

Jarenlang laten pestvogels zich niet zien, maar dan ineens zijn ze van de ene op de andere dag overal. Op de vlucht voor kou en honger uit hun woongebieden in het Hoge Noorden. Invasies zijn indrukwekkend omdat pestvogels in groepen voorkomen, waar ze anders nooit verschijnen. Invasies zijn de oorzaak van een grote bevolkingsaanwas, jaren met veel bessen, gevolgd door een tekort. De situatie is dubbel zo ernstig als de oogst in het voorgaande jaar goed was. Velen hebben de winter overleefd terwijl de populatie sterk toenam. Ik herinner me de supergrote invasie van 1963, toen ze bij ons aan de bessen van coteneaster zaten, aan ieder huis waar deze sierstruiken stonden. Men kon hen gemakkelijk vangen onder een assenzeef, zodat bijna iedereen die in een wijk woonde waar deze struiken aangeplant waren een pestvogel had gekooid, want de vogels waren

al lang niet meer van de pest, ze waren van schoonheid en zijdeglans.

Vroeger was dat anders. Hun naam is te wijten aan bijgeloof. Men dacht dat er met het verschijnen van deze vogels een strenge winter zou komen, de tijden zwaar, en het voedsel schaars. De pest zou onverbiddelijk toeslaan. Men beschouwde ze als gezanten van het sombere lot, dat de wereld grillig en wreed bestuurde. Ook de wonderlijke kleuren van de vogel betrouwde men niet. Men meed hen als de pest. Omdat ze meestal in strenge winters hierheen trokken, verwachtte men dat oosterse ratten zouden volgen en de pest in Europa brengen. Ze zijn hun naam nooit kwijtgeraakt.

Gelukkig is de angst voor het vreemde niet meer van deze tijd. Of steekt het soms nog de kop op? Nu trekken zeldzame vogels veel publiek en komt het in de krant als een blijde gebeurtenis. Aan de pastorie van ons buurdorp stond zelfs de pastoor mee te kijken. De pastoor vond deze pestvogels heel geheimzinnig, want volgens hem kwamen ze alleen als er vogelaars waren, alleen voor een groot publiek. Als hij buiten kwam of door zijn raam keek zag hij ze niet. Je ziet dat niet veel meer, het is een zeldzame verschijning, zei de pastoor. Dat was hij zelf ook.

Mijn zoontje keek op toen een pestvogel vlak over zijn kop scheerde. De hele troep vloog op en streek

neer op een elektriciteitsdraad langs de school. Als ze hun buikje vol hebben rusten ze graag in kale bomen of op draden. Ze zitten dan meestal dicht bij elkaar, schouder aan schouder. Soms spelen ze een spelletje met een bes. Ze geven de bes door van de een naar de ander, de gehele rij langs. Toen wij zo'n spelletje met z'n allen gadesloegen gebeurde iets grappigs. In de rij zat een spreekw, die de spelregels niet kende en de bes opat toen de pestvogel naast hem die aan hem doorgaf. Spreekw en spreken een andere taal. Pestvogels zijn tolerant, zowel tegenover mensen als andere vogels. Ze spelen niet eens verstopperje.

Iedere invasie is een belevenis om de vogels terug te zien. Maar hoe zouden ze zich in de zomer gedragen? Geven ze dan ook shows? In hun thuisland pikken ze elegant muggen uit de lucht. Ze zijn dan zo snel als bijeneters die vanop een uitkijk zwierige uitvallen naar vliegende insecten doen. Met een beetje fantasie kon ik rond hun pasteltinten de baardmossen al voorstellen, kon ik hun attracties al voor me zien. Daarom trok ik naar Finland, om ze er op te zoeken. Maar ik kreeg ze niet te zien, ook al had ik goede tips waar ik moest zijn, al werden hun broedplaatsen me aangewezen. Misschien had de pastoor wel gelijk: ze laten zich niet zomaar zien, ze verwachten een groot publiek.

Aankondiging NJN Reünie - 20 september 2025

Heel wat bekende Nederlanders, waaronder Nobelprijswinnaar Niko Tinbergen en een reeks van politici, zijn lid geweest van de NJN (Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie). Ook bij onze KNNV-afdeling zullen er leden en ex-leden zijn van de NJN.

De NJN werd in 1920 opgericht, met als doel: 'Het beoefenen van de Natuurlijke Historie bij de jongeren in Nederland bevorderen'. Daarna ontstond een rijke geschiedenis waar duizenden jongeren aan deelnamen, en nu bestaat de NJN dus 105 jaar.

Er komt een prachtige spetterende NJN-reünie met veel bijkletsen, beerputten, hupsen, zingen, taarten, thee, foto's en filmpjes kijken, muziek maken en praten over de natuur.

Schrijf 20 september alvast in je agenda en meld je aan op njn.nl/reunie zodat je op de hoogte blijft van alle informatie en verzekerd bent van een plekje!

Locatie

Theater Hanzehof, Coehoornsingel 1, Zutphen.

Venkraai, KNNV Afd. Eindhoven, Ansbalduslaan 10-B, 5581CW Waalre

